

ARKIVKATALOG
FOR
HJELME KOMMUNE
1910 - 1963

(1882 - 1969)

INTERKOMMUNALT ARKIV I HORDALAND 2000

INNHALD

KAPITEL 1: INTRODUKSJON TIL ARKIVKATALOGEN

	Side
1.1 Innleiing	1
1.2 Arkivfagleg rettleiing	1
1.2.1 Nokre arkivfaglege termar	1
1.2.2 Ordning og registrering av arkiva	1
1.2.3 Norsk ålment arkivskjema	2
1.2.4 Klausulert materiale i kommunale arkiv	2
1.2.5 Bruk av kommunale arkivsaker	3
1.2.6 Korleis finna fram i arkiva	4

KAPITEL 2: ADMINISTRASJONSHISTORISK OVERSYN OG ARKIVOMTALE

2.1 Hjelme kommune	6
Ordførarar i Hjelme kommune 1910 - 1963	8
2.2 Valstyre	9
2.3 Formannskap og kommunestyre	9
2.4 Kommunekasse / heradskasse	11
2.5 Likningsnemnd	12
2.6 Skulekommisjon, skulestyre	14
2.7 Skulekrinsane / folkeskulen	15
2.8 Fattigkommisjon, fattigstyre, forsorgstyre	16
2.9 Fiskarmanntalsnemnda	17
2.10 Næringsnemnda / jordstyre	18
2.11 Overformynderi	19
2.12 Forsyningsnemnd	20

KAPITEL 3: ARKIVLISTER

Oversynsliste	21
SENTRALADMINISTRASJON	
021 Hjelme formannskap	24
ØKONOMI	
121 Hjelme heradskasse	37
131 Hjelme heradsrevisjon	45
142 Hjelme likningsnemnd	46

UNDERVISNING

211	Hjelme skulestyre	50
231	Barneskulane i Hjelme	57
261	Framhaldsskulane i Hjelme	62

SOSIALE OPPGÅVER

311	Hjelme fattigstyre	64
352	Hjelme fiskarmanntal	68

NÆRINGS- OG RESSURSFORVALTNING

621	Hjelme jordstyre	69
-----	------------------	-------	----

RETTSVESENET

812	Hjelme overformynderi	78
-----	-----------------------	-------	----

KRISE- OG REGULERINGSTILTAK

841	Hjelme forsyningsnemnd	79
-----	------------------------	-------	----

KAPITEL 1: INTRODUKSJON TIL ARKIVKATALOGEN

1.1 INNLEIING

Denne katalogen gjev oversikt over innhaldet i arkivet etter Hjelme kommune i tidsrommet 1910 – 1963. Berre unntaksvis er det registrert nokre få arkivstykke før 1910 og etter 1964, slik at dei endelege ytteråra for arkivet er 1882 – 1969.

Arkivet har tidlegare vore plassert i Øygarden kommune. Det vart i 1993 henta inn av Interkommunalt arkiv i Hordaland for ordning og registrering.

Ordninga av arkivet har føregått i mai/juni 2000. Arkivlister over den enkelte arkivskapar, arkivseriane og arkivstykke med ytterår ligg no føre. Arkivet er registrert i tekstbehandling. Totalt er det ordna og registrert om lag 6 hyllemeter.

Arkivkonsulent Åse Eikemo Strømme ved Interkommunalt arkiv i Hordaland har stått for ordninga og registreringa, og har utarbeidd den endelege arkivkatalogen slik den her ligg føre.

1.2 ARKIVFAGLEG RETTLEIING

1.2.1 Nokre arkivfaglege termar

I arkivkatalogen har vi nytta vanleg arkivfagleg terminologi, og vi skal her kort gjere greie for dei viktigaste omgrepa vi har brukt.

Ein **arkivskapar** er ei administrativ eller forretningsmessig eining, ein organisasjon eller person som skaper eller har skapt arkiv gjennom verksemda si. I kommunal forvaltning kan t.d. folkevalde organ, etatar, kontor, skular og institusjonar opptre som arkivskaparar.

Eit **arkiv** inneheld det materialet (t.d. protokollar og dokument) som er skapt av eller har kome inn til ein arkivskapar, og er samla som ein lekk i verksemda til arkivskaparen. Arkivet vil difor gi eit spegelbilete av arkivskaparen si verksemd.

Dei einskilde arkiva vil vere delt inn i **arkivseriar**. Ein arkivserie er ein del av eit arkiv som er ordna etter eit eige system, har ein eigen funksjon eller eit spesielt innhald. Norsk ålment arkivskjema gir eit oversyn over dei viktigaste arkivseriane og gir ein standard for rekkjefølgja for seriane i eit arkiv. Vi viser elles til innhaldsregisteret.

Arkivseriane vil vere delt i **arkivstykke**. Eit arkivstykke er ei fysisk eining i ein arkivserie, vanlegvis ein arkivboks eller ein protokoll.

1.2.2 Ordning og registrering av arkiva

Ein grunnleggjande regel for all arkivordning er at vi skal følgja *proveniensprinsippet* (*opphavsprinsippet*). Dette betyr at arkiv som er skapt av ein arkivskapar skal haldast samla og ikkje slåast saman med andre arkiv, og at den opphavlege ordninga til arkivet skal bevarast. Dette vil seia at vi skal ta vare på eit arkiv i sin opphavlege skipnad, sjølv om arkivskaparen (t.d. eit kommunalt organ) blir lagt ned eller slått saman med andre.

Vi har likevel modifisert proveniensprinsippet på eit område i denne katalogen:

- Arkiva etter dei ulike skulekrinsane og skulane er ført opp samla som ein arkivskapar, som vi har kalla "barneskulane i Hjelme".

Desse modifiseringane er gjort for å gjere det lettare for brukarane å få oversikt over materialet. Skulekrinsar har skifta gjennom åra og same protokoll har ofte blitt nytta av fleire krinsar. Om vi hadde følgd proveniensprinsippet slavisk for desse arkiva, ville det bli vanskeleg å orientere seg i katalogen.

I katalogen er arkivskaparane sett opp systematisk etter forvaltningsområde: Val, overordna styring (formannskap), økonomiforvaltning, skule og kultur, sosiale tiltak, helseteneste, tekniske oppgåver, næringsliv, forsvar og vernebuing, rettsstell og krise- og reguleringstiltak. Arkivskaparane er registrert med **arkivskaparkodar** som syner tilknytninga til forvaltningsområde. Desse arkivskaparkodane er utarbeida av Interkommunalt arkiv i Hordaland. Eit oversyn over desse finn du i innhaldsregisteret og oversynslista. Systematikken i katalogiseringa er eins: Kvart arkivstykke er registrert med eit løpenummer i tilknytning til arkivskapar og arkivserie (sjå norsk ålment arkivskjema, nedanfor). Den første møteboka til formannskapet i Hjelve er 021-Aa.1. Dette vil vere ein unik referanse.

Som ein del av ordningsarbeidet har materiale utan historisk eller rettsleg verdi blitt *kassert*, dvs fjerna frå arkiva og øydelagt. Dette gjeld i første rekkje mangfaldiggjort materiale som har kome utanfrå (trykte publikasjonar og rundskriv frå sentrale statlege organ, reklame og salstilbod o.l.), men og materiale som er laga i kommunen (som t.d. rekneskapsvedlegg). Det er i hovudsak materiale som skriv seg frå tida etter 1950 som er kassert.

1.2.3 Norsk ålment arkivskjema

Arkivseriane i einskildarkiva er ordna og stilt opp etter norsk ålment arkivskjema. Dette er ein standard for rekkjeordninga av arkivseriane som blir nytta av statlege og kommunale arkivinstitusjonar. Rekkjeordninga går fram av faste bokstavsignaturar for dei viktigaste seriane:

- A Møtebøker, referatprotokollar, forhandlingsprotokollar o.l.
- B Kopibøker
- C Postjournalar og andre overgripande register
- D Saks- og korrespondansearkiv ordna etter arkivskaparen sitt hovudsystem
- E Saks- og korrespondansearkiv ordna etter andre, sideordna system
- F - O Reservert for spesialseriar innanfor arkivskaparen sitt fagområde
- P Personalforvaltning
- Q Eigedomsforvaltning
- R Rekneskap
- S Statistikk
- T Kart og teikningar
- U Foto, film, lydopptak
- V EDB og mikrofilm
- W Gjenstandar (stempel, modellar, faner)
- X Eigenproduserte trykksaker
- Y Diverse
- Z Referansmateriale (arkivlister, instruksar, avisutklipp)

Når det i eit arkiv finst fleire seriar av same type blir desse skild frå kvarandre med små bokstavar etter hovudsignaturen, t.d. *Aa, Ab, Raa, Rab*.

1.2.4 Klausulert materiale i kommunale arkiv

Delar av sakstilfanget i kommunale arkiv er ikkje offentleg tilgjengeleg. Reglar i forvaltningslova og ymse særlover har fastsett at visse saksområde skal vere klausulert, dvs. underlagt teieplikt i eit visst tidsrom.

Her følgjer eit oversyn over dei viktigaste saksområda med klausuleringstid:

Arbeidskontor: for personsaker	60 år
Arbeidstilsyn, "stedlig fabrikktilsyn": arbeidstilsynsaker	60 år
Adopsjonssaker	100 år
Barnevernsaker	80 år
Farskap- og barnebidragsaker	80 år
Forliksråd: saker for stengde dører	60 år
Forsyning- og vernebuingsaker	60 år
Likningskontor: sjølvmeldingar og kladdelister	60 år
Overformynderi: verjemålsaker for stengde dører	60 år
Pasientjournalar	80 år
Skule: elevsaker	60 år
Sosialkontor, forsorgstyre, fattigstyre: klientsaker	60 år
Valmanntal: avkryssa valmanntal	60 år

Personregister som er konsesjonspliktige etter personregisterlova er underlagt teieplikt til personen saka gjeld er død.

Kommunen er forplikta å til å følgje desse klausuleringsreglane når arkivmaterialet skal brukast. Dette gjeld både brukarar utanfrå og tilsette i kommunen, når desse ikkje har krav på opplysningane med heimel i lov.

1.2.5 *Bruk av kommunale arkivsaker*

Kommunale arkiv som er skapt etter 01.01.1971 er opne for innsyn etter reglane i offentlegheitslova. Desse reglane gjeld i prinsippet ikkje for kommunale arkiv som er skapt før 1971, men dei bør likevel vere retningsgivande for innsyn i slike arkiv.

Etter forvaltningslova gjeld regelen om partsinnsyn, dvs. at ein part i ei forvaltningssak har rett til å gjere seg kjent med dokumenta i saka. Denne retten gjeld uavgrensa i tid.

Det er to viktige avgrensingar i innsynsretten:

- Innsynsretten gjeld ikkje for opplysningar som er underlagt teieplikt etter forvaltningslova. Teieplikta gjeld for "noens personlege forhold", tekniske innretningar og framgangsmåtar og drift- og forretningsforhold som kan ha konkurransemessige konsekvensar. Teieplikta gjeld som hovudregel i 60 år, med unntak av barnevernsaker og adopsjonssaker som har teieplikt på respektive 80 år og 100 år.
- Innsynsretten gjeld heller ikkje interne dokument (dokument som eit organ har utarbeida for si interne saksførebuing), opplysningar som kan få følgjer for rikets sikkerhet og opplysningar det er utlrådeleg at ein person får kjennskap til, av omsyn til eiga helse og tilhøvet til personar som står vedkommande nær (like opplysningar kan likevel gjerast kjent for fullmektig for den det gjeld).

Forskarar - dvs. personar med vitenskapleg stilling innanfor relevant fagområde, eller ein person under rettleiing av ein med ei slik stilling - kan få tilgang til materiale underlagt teieplikt etter vedtak av vedkommande fagdepartement. Vedkommande må sjølv søkje departementet om innsyn. Når studentar/skuleelevar tingar materiale, skal det følgja med stadfesting frå lærar/rettleiar.

Eit vilkår for å få innsyn i arkiva er at brukaren identifiserer den aktuelle saka, t.d. med hjelp av arkivkatalog eller postjournal. Forespørsel om innsyn bør vere skriftleg (sjå vedlegg). Søknaden skal gjere greie for

- kva arkiv og kva slags opplysningar ein vil ha innsyn i
- formålet med innsynet

- evt. skriftleg fullmakt når ein person søker om innsyn på vegne av ein annan
- evt. heimel for innsynet, når den som krev innsyn meiner å ha rettsleg krav på opplysningane

Arkivmateriale som det er gitt innsyn i, må nyttast på den plassen arkivbrukaren har fått seg tilvist. Det er ikkje høve til å låne arkivmateriale ut av kommunehuset. Før ein får tilgang til materialet skal arkivbrukaren skriva under ei fråsegn om at han/ho er kjend med gjeldande reglar for bruk av arkivmateriale. Den som har hatt ansvaret for ein ekspedisjon er også ansvarleg for at materialet blir sett på rett plass etter bruk.

Kvar arkivbrukar skal skriva under ei fråsegn om at han/ho er kjend med gjeldande reglar for bruk av arkivmateriale:

"Underskrivne stadfestar med dette at eg er kjend med ansvaret med å bruka arkivsaker, og at eg kjenner reglane for bruk og lån av arkivsaker frå kommunen. Vidare lovar eg å ikkje bruka og/eller la offentleggjere opplysningar som på nokon måte kan vera krenkjande eller på annan måte til skade for einskildpersonar eller grupper av menneske (jfr. forvaltningslovas § 13)."

1.2.6 Korleis finne fram i arkiva?

Det er særleg to hjelpemiddel som kan brukast når ein vil finne fram i arkiva:

Arkivkatalogen, som inneheld register over alle delane av arkiva, og dei interne registra som kan finnast i kvart einskild arkiv.

Arkivkatalogen gir eit oversyn over strukturen og innhaldet i dei kommunale arkiva. Normalt gir katalogen eit oversyn på arkivstykknivå, slik at ein kan få oversyn over protokollane og arkivboksane i eit arkiv. Katalogen vil vanlegvis også gi oversyn over dei einskilte mappene i større saksarkiv.

Når katalogen ikkje gir tilstrekkelege opplysningar til å finne fram til ei sak, må ein bruke dei interne registra i arkiva, vanlegvis postjournalen eller eventuelt kopibøkene.

Saksgangen i kommunale organ har frå starten av vore slik:

- Inngåande brev vart registrert i *postjournalen*, med opplysningar om mottaksdato, avsendar, innhald og som oftast korleis brevet har blitt følgd opp. Når det vart ført i journalen, fekk brevet eit journalnummer, som var samansett av eit løpenummer og årstalet. Journalnummeret vart vanlegvis ført på brevet, øvst i høgre hjørne. Postjournalen inneheld såleis ei kronologisk oversikt over inngåande korrespondanse, men ofte også over utgåande brev.
- Saksbehandlinga av inngåande brev skjedde fram til 1950-talet hovudsakleg i møta i dei kommunale organa. Det administrative apparatet var lite utbygd i dei fleste kommunane før 60-talet, og det vart sjeldan skrive formelle tilrådingar og framlegg til vedtak. Formannen i organet la kanskje fram ei munnleg tilråding og eit framlegg til vedtak. Det endelege vedtaket vart ført i *møteboka*. Møtebøkene (forhandlingsprotokollane) inneheld referat frå møta i kommunale styre og utval. Referata er ført kronologisk, og vanlegvis vil vi finne ei kort saksomtale og eit vedtak for kvar sak.
- Etter møtet vart vedtaket ekspedert som brev (seinare ei særutskrift) til den saka gjaldt. Kopi av brevet vart ført i *kopiboka*. Kopibøkene inneheld kopiar eller samandrag av utsende brev. Dei eldste kopibøkene er innbundne protokollar som gjerne inneheld fullstendige brevreferat. Rundt hundreårsskiftet vart det etter kvart vanleg å skrive samandrag av breva. Seinare har vi fått gjennomslag og fotostatkopiar. Kopibøkene er ført kronologisk.
- Det innkomne brevet og ein kopi av det utgåande, saman med eventuelle andre skriv i saka, vart lagt i *saksarkivet*. Saksarkivet har opp gjennom åra vore ordna på ulike måtar.

Den opphavlege ordninga var kronologisk, slik at breva vart lagt i arkivet etter dato, eller bygde på breva sine journalnummer, slik at desse vart lagt fortløpande etter dei nummera dei fekk i postjournalen. Seinare vart det vanleg å skilje ut korrespondanse som handla om større saker, og slik utvikla det seg ein serie med "pakkesaker" ved sida av dei vanlege journalsakene. På 1920-talet hadde ein i dei fleste kommunar fått utvikla ein alfabetisk emneordna serie, i tillegg til eller som erstatning for journalsakene. Denne emneordninga vart etter kvart utvikla til systematiske arkivsystem, som erstatta emneorda med arkivkodar og samstundes grupperte emna slik at like saker vart arkivert nær kvarandre i arkivet. "Roalds arkivsystem" frå 1930-talet og "Norsk herredsforbunds arkivplan" frå 1951 er dei mest kjende kommunale arkivnøklane.

- Dersom eit vedtak vart følgd opp med ei utbetaling vil vi finna tilvising av denne i organet si tilvisingsbok.

Om ein brukar postjournalen for å finna fram til ei sak, skal ein vere klar over at det ofte kan vera slik at journalen berre kan stadfesta at eit brev har kome inn. Arkivet frå den aktuelle perioden kan heilt eller delvis ha gått tapt, slik at brevet ikkje vil vera å finna. I slike tilfelle kan ein likevel med hjelp av dei opplysningane ein har fått om tidspunktet brevet kom inn, leita etter saka i møtebøkene og etter svarbrev i kopiboka, eventuelt etter ei utbetaling i tilvisingsboka. Dersom eit brev verkeleg har blitt behandla som sak i organet, vil ein som oftast finne noko ein av desse stadene.

Fleire av arkiva er mangelfulle og det er klart at mykje arkivmateriale har gått tapt.

Tidlegare var det ofte slik at arkivet til eit kommunalt organ vart oppbevart heime hjå den som var formann for organet. Det kan difor finnast kommunalt materiale i private heimar. Vi vil understreka at slikt materiale er kommunen sin eigedom, jfr. lov om arkiv § 9. Vi vil oppmoda dei som sit med kommunalt materiale eller kjenner til kor slikt finst, om å ta kontakt med arkivtenesta i Øygarden kommune.

KAPITEL 2: ADMINISTRASJONSHISTORISK OVERSYN OG ARKIVOMTALE

2.1 HJELME KOMMUNE 1259

Hjelme vart eigen heradskommune frå 1910, då den vart utskilt frå Manger heradskommune. Fram til 1912 var namnet Hjelmen. Då vart det ved kongeleg resolusjon av 05.11.1912 endra til Hjelme. Ved kommunesamanslåinga i 1964 gjekk Hjelme kommune inn i den nye Øygarden kommune.

Kommunen låg i Nordhordland, og før kommunesamanslåinga i 1964 grensa Hjelme i sør og sørvest til Herdla kommune og i aust til Manger. I nordvest ut mot Nordsjøen grensa Hjelme til Fedje kommune. I vest grensa kommunen mot Nordsjøen og havet.

Prestegjeld- og sokneinndelinga:

Då formannskapslovene vart sette i verk i 1838 hadde Manger prestegjeld i Nordhordland Prosti i Bergen Stift fylgjande sokner: Manger hovudsokn

Sæbø sokn

Bø sokn

Hervø sokn

Ved kongeleg resolusjon (kgl.res.) av 26.08.1868 vart Herdla sokn skilt ut frå Manger prestegjeld og vart eige Herdla prestegjeld.

" *hvorved bestemmes:*

1) Hervø Unnersogn af Mangers Præstegjeld under Nordhordlands provsti i Bergens Stift skal fra den tid, som nærmere fastsættes, fraskilles det nævnte Pærstegjeld og overgaae til eget Sognekald, (....) "

Ved kgl.res. av 09.07.1869 vart tidspunktet sett til 1. oktober 1869.

" *hvorved bestemmes:*

At den i Kongelig Resolution at 26de August 1868 omhandlede Deling at Manger Præstegjeld under Nordhordlands Provsti i Bergens Stift bestemmes at skulle træde i Kraft fra 1ste October 1869."

Ved kgl.res. av 27.09.1902 vart Hjelmen sokn utskilt frå Bø sokn, gjeldande frå 01.01.1903.

" *hvorved er bestemt:*

1. Fra 1ste Januar 1903 at regne skal de til Bø Unnersogn af Mangers Prestegjæld under Nordhordlands Provsti i Bergens Stift hørende Gaarde Skjold, Sture, Hatten, Hovden, Nordvik, Nautnes, Sæle, Hjelmen, Hellesund, Lyngøen, Hennøen, Sanden og Nordøen eller Gaards-No. 1 - 13, begge inklusive, i Mangers Thinglag overgaae til et eget, Hjelmen Unnersogn med det nuværende Øgaarden Kapel som Sognekirke. "

Ved kgl.res. av 05.11.1912 vart namnet Hjelmen sokn endra til Hjelme sokn.

" *hvorved det geistlige og civile inndelingsnavn Hjelmen i Søndre Bergenhus amt forandres til Hjelme."*

Ved kgl.res. av 25.11.1915 vart Hjelme sokn overført til Herdla prestegjeld.

" hvorved bl.a. bestemmes at Hjelme sogn av Manger prestegjeld i Bergens stift fra 1. januar 1916 skal fraskilles dette og overføres til Herlø prestegjeld i samme stift."

Tinglag/lensmannsdistrikt:

Manger prestegjeld var i 1838 delt inn i fylgjande tinglag:
 Radøy tinglag med soknene: Manger, Sæbø og Bø
 Herlø tinglag med soknene: Herlø, Bø (med Skjold og Sture) og Manger (med Thosken)
 Alenfit tinglag: Sæbø sokn med Titland søndre og Titland nordre.
 Dei ovanfor nemnde tinglaga høyrde i 1838 til Nordhordland og Voss Fogderi.

Ved kgl.res. av 10.05.1852 vart Manger tinglag/lensmannsdistrikt oppretta:

*" A. At fra 1ste Januar 1853 skulle følgende Forandringer indtræde i den civile Jurisdictiones-Inndeling I Nordhordlands og Voss Fogderi: (.....)
 2) de Dele at Mangers Prestegjæld, som nu henhører til Herlø, Radøs og Alenfits Skibreder, skulle udgjøre Mangers Thinglag og Lensmandsdistrict. "*

Ved kgl.res. av 17.01.1896 vart Manger tinglag og lensmannsdistrikt delt i to, Manger og Herlø.

(....) Ved kgl.res. af 17 Jan. 1896 befaledes Manger Thinglag og, under Forudsætning at Bevilgning af de fornødne Lønninger, tillige Manger Lensmandsdistrikt, delt henholdsvis i to Thinglage og to Lensmandsdistrikter, nemlig Manger og Herlø, svarende til Herrederne af samme Navn. "

Ved kgl.res. av 18.04.1896 går det fram at Stortinget den 26. mars 1896 bevilga løn av statskassen til lensmennene i Nøtterø, Tjømmø, Manger og Herlø.

Hjelme kommune høyrde til Manger lensmannsdistrikt.

Frå 01.01.1964 vart lensmannsdistriktet oppløyst og overført til Lindås, Radøy og Øygarden (dept.brev 12.08.1963)

Kommuneinndelinga:

I samsvar med formannskapslovene av 1837 § 1 vart Manger formannskapsdistrikt oppretta og gjort gjeldande frå 1838.

" I ethvert Præstegjeld paa Landet skal det være et Formandskab....."

Matrikkellova av 1863 innførte nemninga herad for formannskapsdistrikt på landet. Heradskommune er også ei nemning som er brukt. I nyare tid er kommune den mest vanlege nemninga.

Ved kgl.res. av 11.05.1909 vart Hjelmen sokn utskilt frå Manger heradskommune, og vart eigen heradskommune.

" hvorved Manger herred, Søndre Bergenhus amt, fra den tid, som av amtmanden nærmere bestemmes, paa de av herredstyret i møter den 21. oktober 1907 og 28. oktober 1908 vedtagne vilkaar, deles i to herreder, nemlig Manger herred, omfattende de nuværende Manger, Bø og Sæbø sogn, og Hjelmen herred, omfattende det nuværende Hjelmen sogn. "

Gjeldande frå 1964 skjedde det store endringar i kommuneinndelinga i Hordaland, til liks med resten av landet. Hjelme kommune gjekk inn i den nye Øygarden kommune.

Kgl.res. av 04.10.1963:

" I medhald av mellombels lov av 21. juni 1956 om revisjon av kommuneinndelinga vert fastsett:

Den nye heradskommunen i Hordaland fylke som ved kongeleg resolusjon 1. februar 1963, jfr. stortingsvedtak 15. mai 1963, er skipa ved samanslåing av Herdla (unnateke Bognøy, Turøy, Misje og områda på Holsnøy, Askøy og Herdla øy) og Hjelme kommunar, får namnet Ø y g a r d e n."

Kjelder: Matrikkelen av 1838 (for tinglaga)
 Norsk Lovtidende / Departementstidende (kgl.res.)
 Register over kyrkjebøker, Statsarkivet (prestegjeld- soknedeling)
 Register over lensmannsarkiv, Statsarkivet (tinglag og lenmannsdistrikt)

ORDFØRARAR I HJELME KOMMUNE 1910 – 1963:

Ole I. Sture	1910 – 1916
Mons L. Skjold	1917 – 1928
Ivar O. Sture	1929 – 1931
Theodor Hellesøy	1932 – 07.09.1942
Theodor Hellesøy	09.06.1945 – 1947
Halvor Halvorsen	1948 – 1951
Johs. M. Skjold	1952 – 1955
Halvor Halvorsen	1956 – 1963

Nedanfor fylgjer eit generelt administrasjonshistorisk oversyn og ein generell arkivomtale for dei fleste arkivskaparane som finst i kommunarkiva.

Det er samstundes teke med noko omtale og oversyn over kva som er funne av arkiv etter desse i Hjelme kommune.

2.2 011 VALSTYRE

Valstyre for **stortingsval** vart oppretta for landkommunane i lov av **24.02.1900**. Tidlegare hadde sokneprest og fut ansvaret for valforretningane og manntalet.

Valstyret vart samansett av formannskapet og lensmannen, som var manntalsfører og lovbestemt formann i valstyret. Etter lov av **17.12.1920** kunne kommunestyret etter samtykke av fylkesmannen velja ein annan manntalsfører. Valforretningane vart førte i valprotokoll (valbok) for stortingsval.

Manntalsfører skulle leggje fram utkast til manntal, som vart gjennomgått av manntalsnemnda før det vart lagt ut. Manntalsnemnda vart samansett av manntalsfører og to medlemmer valde av og blant formannskapet. Manntalsnemnda sine forhandlingar vart førte i eiga møtebok. Etter at manntalet var lagt ut, kunne endringar berre gjerast etter vedtak i valstyret.

Dersom valet vart gjennomført på meir enn tre ulike røystestader i kvar kommune, skulle valstyret oppnemnalokale røystestyre på tre medlemmer for kvar krins. Røystestyra skulle føra eigen protokoll.

Stortingsval vart halde kvart tredje år fram til **1938**, då valperioden vart utvida til fire år.

Valstyre for **kommuneval** vart innført ved endringar i lov av **27.07.1896**. Valstyre skulle vera samansett av formannskapet og lensmannen, som var manntalsfører og lovbestemt formann i valstyret. Dersom kommunen var delt i fleire sokn, skulle kvart sokn ha eige valstyre. Denne ordninga sto ved lag fram til og med **1955**.

Manntal skulle utarbeidast av lensmannen saman med formannskapet (eller formennene i soknet). Frå **1901** skulle lensmannen utarbeide manntalet åleine. Manntalsfører skulle leggja fram utkast som vart gjennomgått av manntalsnemnda før det vart lagt ut. Manntalsnemnda vart samansett av manntalsfører og to medlemmer valde av og blant formannskapet. Etter at manntalet var lagt ut, kunne endringar berre gjerast etter vedtak i valstyret.

Dersom valet vart gjennomført på meir enn tre ulike røystestader i kvar kommune, skulle valstyret oppnemna lokale røystestyre på tre medlemmer i kvar krins. Frå 1925 skulle kvar skulekrins halda eige valting. Røystestyra skulle føra eigen protokoll.

Frå **1837** vart det halde kommunevale annankvart år. Valperioden var fire år, slik at halvparten av formennene og representantane vart skifta ut ved kvart val. Kommunval vart halde kvart tredje år i frå **1896**. Frå **1947** vart valperioden utvida til fire år.

Statsarkivet i Bergen har i 1986 registrert ein del arkivmateriale etter valstyret i Hjelme i arkivet for Lensmannen i Manger. Dette finst ved Statsarkivet.

2.3 021 FORMANNSKAP OG KOMMUNESTYRE

Formannskapslovene av **14.01.1837** fastsette at det i kvart prestegjeld skulle opprettast ein kommune, som skulle styrast av eit formannskap og eit representantskap. Formannskap og representantskap skulle veljast kvar for seg, og det skulle vere tre gonger så mange representantar som formenn. I prestegjeld som var delt i fleire sokn skulle desse vala gjennomførast soknevis.

Formannskapet skulle velja ordførar og varaordførar. Representantskapet hadde ingen funksjon åleine, men møtte saman med formennene etter innkalling frå formannskapet for å behandle saker om løyvingar til nye tiltak, kjøp og sal av eigedomar og andre viktige økonomiske saker. Dette fellesorganet vart seinare kalla heradstyre eller kommunestyre.

Forhandlingane til formannskap og representantskap skulle refererast i formannskapet sin forhandlingsprotokoll. Det skulle og førast brevjournal og kopibok. Desse protokollane skulle autoriserast av amtmannen (fylkesmannen). I lov av 10.06.1938 vart bestemmelsane om føring av postjournal og kopibok tatt ut av lova.

Medlemene av fattigkommisjonen og skulekommisjonen skulle tiltre formannskapet når fattigsaker og skulesaker vart behandla. Denne ordninga - dei kombinerte formannskapa - sto ved lag til 1845 for fattigstellet sin del. For skulestellet vart det kombinerte formannskapet oppheva av skulelova av 1860. I herad med soknedelt fattig- eller skulestell, skulle berre formenn frå det aktuelle soknet møta saman med kommisjonane.

Ved lovendring av **14.06.1879** vart retten til å velja ordførar og varaordførar og til å gjennomføra revisjon og desisjon av kommunerekneskapa overført frå formannskapet til kommunestyret. Ordførar og varaordførar skulle framleis veljast blant formennene.

Ved lov av **27.07.1896** vart valordninga endra slik at kommunestyret skulle veljast under eitt. Kommunestyret skulle så velja 1/4 av medlemene som formannskap, ordførar og varaordførar.

Kommunelova av **30.09.1921** stadfesta den eksisterande ordninga med kommunestyre og formannskap og gav bestemmelsar om nye faste stillingar i kommunen, slik som heradskasserar og formannskapssekretær.

Kommunen sin kompetanse har alltid vore rekna å vere negativt avgrensa. Kommunen kan setja i gang tiltak på alle andre område enn der det er lovbestemt at den ikkje kan gjera det.

Frå **1921** fekk kommunestyret høve til å opprette utval for å løysa faste eller særlege oppgåver. Lova stadfesta også kommunestyret sin rett til å skipa kommunale verksemdar og gav reglar for val av styre og revisjon av rekneskapa til desse.

I lov av **7.12.1923** vart det bestemt at ein kommune som ikkje makta å innfri sine gjeldsforpliktelsar, kunne setjast under administrasjon av departementet. I midlertidig lov av **22.06.1928** vart desse bestemmelsane innskjerpa. Kommunen skulle styrast av eit administrasjonsstyre, samansett av ein representant frå kommunestyret og ein frå fordringshavarane, samt dei som vart oppnemnt av Kongen. Etter begge lovene skulle kommunestyre og formannskap halda fram i sine funksjonar, men utan rett til å gjera vedtak som kunne føra til utgifter for kommunen. Kommunestyret kunne likevel uttala seg i slike saker og anka vedtak av administrasjonsstyret inn for departementet.

Kommunelova av **10.06.1938** førte ikkje med seg vesentlege endringar i kommunen si organisering og drift.

Formannskapslovene gav amtmannen (fylkesmannen) rett og plikt til å godkjenna (approbere) vedtak som vart gjort av kommunestyret. Vedtak som hadde store økonomiske konsekvensar skulle approberast av Kongen. I 1921-lova vart dette endra slik at negative vedtak (utsetjing, avslag o.l.) ikkje trengde approbasjon. Denne ordninga sto ved lag fram til lov av 12.11.1954 avgrensa fylkesmannen si fullmakt til å underkjenna vedtak som låg utanfor kommunen sitt kompetanseområde eller vedtak i strid med gjeldande lov.

Fylkesmannen skulle også godkjenna budsjettvedtak i kommunar som mottok skatteutjamningmidlar.

I arkivet etter formannskap og kommunestyre vil det finnast møtebøker (forhandlingsprotokollar), kopibøker og brevjournalar. Korrespondanse og saksdokument er

fram til om lag 1935 som oftaste ordna kronologisk etter journalnummer eller dato. Samstundes vil det finnast sideordna korrespondanse, som er ordna etter emne. I 1935 kom den første arkivnøkkelen på markedet, Roalds kommunale arkivsystem. I 1951 kom den første arkivnøkkelen som var utarbeidd av Norges herredsforbund (NHF) I 1963 og 1976 kom det reviderte utgåver av NHF sin arkivnøkkel. Enkelte kommunar heldt fast på ordning etter journalnummer heilt fram til 1950 - 60- åra. Det er mange variasjonar på kva tid den enkelte kommune gjekk over til å arkivera saksarkivet sitt etter ein av dei ovanfor nemnte arkivnøklane.

I arkivet etter Hjelme formannskap og kommunestyre er det registrert fylgjande materiale:

Serie	Innhald	Tidsrom
Aa. 1 – 7	Møtebøker for formannskap og herdasstyre	1909 – 1963
Ab. 1	Møtebok for heradstinget	1941 – 1945
Ac. 1	Saksregister til møtebøkene	1958 – 1959
Ba. 1 – 2	Kopibøker	1910 – 1963
Ca. 1 – 4	Brevjournalar	1923 – 1964
Da. 1	Korrespondanse kronologisk ordna	1932 – 1949
Db. 1 – 9	Korrespondanse ordna etter arkivnøkkel	1931 – 1963
Ra. 1 – 5	Tilvisningsbøker	1911 – 1953

2.4 121 KOMMUNEKASSEN (HERADSKASSEN)

Rekneskapsføringa for kommunen sine kassar har utvikla seg frå eit system med særskilte rekneskap og rekneskapsførarar for dei enkelte kassane fram til eit felles rekneskap og ein felles kommunekasse/kommunekasserar (heradskasse/heradskasserar).

By og land hadde ulike forskrifter for rekneskapsføringa. Utgreinga nedanfor omhandlar landkommunane fram til 1942, då by og land fekk felles forskrift.

Før 1837 førte skule- og fattigkommisjonen kvart sitt rekneskap, gjerne med presten som rekneskapsførar. Med formannskapslovene i **1837** vart ansvaret for rekneskapet til dei kommunale kassane lagt til formannskapet, og rekneskapsførarane og kasserarfunksjonane vart no lagt under formannskapet. Samstundes skulle formannskapet overta revisjon og desisjon (endeleg godkjenning) av rekneskapa. Kvart sokn kunne ha sin skule-, fattig- og soknekasse. I tillegg kunne det finnast andre kommunale kassar, som t.d. kyrkjekasse for den enkelte kyrkje, vegkasse og hamnekasse. Heradskassen skulle etter kvart dekkja andre kommunale utgifter. Det vart normalt ført separate rekneskap for dei ymse kassane, sjølv om kassane gradvis fekk ein og same rekneskapsførar. Budsjet og utlikning vart knytt nærare saman i **1860-åra**, og gradvis fekk dei enkelte kassane felles rekneskapsprotokollar.

Departementet gav nærare bestemmelser om rekneskapsføringa **15.11.1883**. Kontoplanen vart innført, og det skulle først eit kassarekneskap og eit nettorekneskap som synte verkelege inn- og utbetalingar. Desse bestemmelsane vart i prinsippet ståande til **1936** for landkommunane. Då kom det forskrifter som presiserte samanhengen mellom budsjett og rekneskap, og prinsippet om dobbel bokføring. I **1942** kom det nye forskrifter som vart felles for by- og landkommunane. Det kom endringar i **1958**. Desse vart avløyste av nye forskrifter frå **01.01.1972**.

Med skattelovene av **1882** kom det viktige endringar i samband med oppkrevjing av skatt. Før den tid var det på landet fogden / lensmannen som krov inn matrikkelskatten. Dei andre skattane som vart utlikna på formue og næring, vart innbetalte til dei respektive rekneskapsførarane eller særskilte oppkrevjingsmenn (t.d. skule- og fattigskatt). Vart ikkje

skatten betalt, kunne den drivast inn ved utpanting, som vart utført av fogd / lensmann. No vart kommunkasseraren skatteoppkrevjar, og fekk rett til å føreta tvangsinndrivelse av kommuneskatten. Statsskatten vart frå 1892 utlikna saman med kommuneskatten, men først ved skattebetalingslova av 1952, gjort gjeldande frå **01.01.1957**, vart kommunkasseraren oppkrevjar av statsskatten, og gjeve fullmakt til utpanting for alle skattekrava.

Landkommunelova av **30.09.1921** fastsette at det skulle tilsetjast kommunkasserar (heradskasserar). I mindre kommunar vart denne stillinga ofte delt med ein halv stilling som formannskapssekretær.

I arkiva vil det finnast rekneskapsmateriale, eller ekstraktar, frå dei ymse kassane i tida før 1882. Etter den tid vil det finnast meir samla for kommunkassen. Det er ført eige rekneskap for skatteoppkrevjinga. Dei ymse forskriftene har i stor grad vore retningsgjevande for utforminga av rekneskapsmateriale som finst i desse arkiva. Frå 2. halvår 1913 til 1. halvår 1960 vart budsjett-/rekneskapsåret ført frå 1.juli til 30. juni. Frå 1.januar 1961 er dette identisk med kalendaråret.

I arkivet etter Hjelme heradskasse er det registrert fylgjande materiale:

Serie	Innhald	Tidsrom
Fba. 1 – 3	Kontobøker for innbetalt skatt	1929 – 1937
Fea. 1 – 3	Skattedagbøker	1947 – 1954
Raa. 1	Årsrekneskap	1912 – 1963
Rba. 1 – 6	Oppgjers- og statusbøker	1949 – 1962
Rca. 1 – 6	Hovudbøker	1945 – 1954
Rcb. 1 – 11	Kontobøker for drift- og kapitalrekneskapet poster	1946 – 1957
Rcc. 1	Kontobok for aktiva og passiva	1956/57
Rea. 1 – 3	Kassabøker	1911 – 1928
Reb. 1 – 7	Kassamemorialar	1948 – 1962
Rf. 1 – 3	Rekneskapsbilag	1912, 1935 – 1939

2.5 142 LIKNINGSKOMMISJON, LIKNINGSNEMND, LIKNINGSKONTOR

By og land hadde ulik utlikning av skatt like fram til 1975, då skattelova vart lik for by og land. Utgreiinga nedanfor er gjort utifrå skattelovene for kommunane på landsbygda i tida **1837** til **1965**, då administrasjonen av likninga vart overført til staten.

Formannskapslovene gjorde at kommunane vart sjølvstendige i økonomiske saker, men hadde ingen bestemmelsar om skatt. Tidlegare praksis ved utlikning og innkreving av skatt heldt difor fram som før 1837. Dei generelle utgiftene til kommunane vart dekte gjennom refusjonar av den statlege martrikkelskatten. Utgifter til skule- og fattigstellet vart dekte gjennom skattar utlikna av skule- og fattigkommisjonane. Skulekommisjonen hadde ansvaret for utlikninga av **skuleskatten** fram til lov av **16.06.1860** overførte denne retten til kommunestyret eller ein **likningskommisjon** valt av kommunestyret. Fattiglova av **6.06.1863** gjorde tilsvarande endring for **fattigskatten**. Fattiglova fastsette og at det skulle veljast ein eigen **overlikningskommisjon** for å behandle klager på likninga.

Skattelovene av **15.04.1882** innførte ein felles kommuneskatt, som skulle utliknast av likningskommisjonen på grunnlag av eigedom, inntekt og formue. Det kunne og opprettast **overskatttekommisjon** til å handsama saker for skatteytarar busette utanfor kommunen. Etter lov av **30.05.1891** kunne det opprettast egne likningskommisjonar for kvart sokn. Ved lov av **29.06.1892** vart likningskommisjonen tillagt ansvaret for utlikninga av statsskatt.

Likningskommisjonen og overlikningskommisjonen endra ved lov av **18.08.1911** namn til **likningsnemnd** og **overlikningsnemnd**. Overskattekommisjon vart då erstatta av ei serskild klagenemnd. Framleis kunne det vera serskilte likningsnemnder i dei enkelte sokna. Skattelova av 1911 gav allmenn plikt til å levera **sjølvmelding og næringsoppgåver**, og utlikninga av skatten skulle no byggja på desse. 1911-lova innførte ei ordning med **likningsråd** som skulle gjennomgå sjølvmeldingane. I byane var dette pålagt, medan det på landet var frivillig. Der det ikkje vart oppretta likningsråd, skulle likningsnemnda ha desse funksjonane. Likningsrådet hadde avgjerande myndigheit når det galdt handsaming av sjølvmeldingane og utlikning av skatten.

Etter lov av **15.02.1935** skulle ein der det ikkje fanst likningsråd, oppretta eit **likningsutval** til å ta førebels handsaming av sjølvmeldingar og næringsoppgåver. Formannen i likningsnemnda skulle vera formann i likningsutvalet. Likningsutvalet sitt arbeid hadde meir karakter av tilrettelegging for likningsnemnda, som så avgjorde utlikninga etter sjølvmeldingane. Likningsrådet og likningsutvalet vart avskaffa ved lov av **30.06.1955**. Denne lova oppretta eit serskilt takstutval for jord- og skogbrukseigedomar og eit for andre eigedommar.

Lov av **10.07.1936** gav påbod om å ha fast tilsett forretningsfører for likningsvesenet. Ved lov av **1950** vart all saksførebuing tillagt likningssjefen.

Frå **1957** vart skatteinnkrevjinga lagt om, slik at dei fleste kom til å betale skatt av årets inntekt (forskotsskatt). Tidlegare vart skatten betalt etterskotsvis.

I tillegg til dei ordinære stats- og kommuneskattane har det vore utlikna ei rekkje serskattar:

1915 - 1921	Krigskonjunkturskatten.
1918 - 1950	Tilleggsskatt til kommunane på større inntekter.
1921 - 1951	Ekstraordinær formueskatt
1936 -	Alderstrygdavgift, utlikna saman med statsskatten
1946 -	Krigspensjoneringsavgift, som for alderstrygdavgifta
1938 - 1945	Avgift til arbeiderfondet
1941 - 1945	Serskilt skatt til staten på inntektsstigning
1946	Eingongsskatt på formuestigning
1946 - 1948	Krigsskadeavgift, utlikna på grunnlag av statsskattelikninga
1948 - 1951	Vernesatt

Arkiva etter likningsvesenet vil innehalda forhandlingsprotokollar (møtebøker) etter likningskommisjonen og dei andre organa, kopibøker og brevjournalar. Likningsprotokollar, som viser utlikninga av skatten, er den mest omfattande arkivserien. I dei første åra kan likninga vere innført i møtebøkene. Frå 1892 kom opplysningar om statsskatt med i likningsprotokollane, ofte ført i egne protokollar for kommuneskatt og statsskatt.

Kladdelistene kan vera tekne vare på. Desse inneheld sjølve likningsutrekninga og har detaljerte opplysningar frå sjølvmelding/næringsoppgåver. Sjølvmeldingane er som oftaste kasserte. Det vil som regel i liten grad vere bevart anna korrespondanse.

I arkivet etter likninga i Hjelme er det registrert følgjande materiale:

Serie	Innhald	Tidsrom
Aa. 1 – 3	Møtebøker	1909 – 1965
Fa. 1 – 9	Likningsprotokollar	1910 - 1962
Fb. 1 – 3	Likningsprotokollar statsskatt	1916 – 1948
Ga. 1 – 3	Næringsoppgåver. Kladdelister	1946 - 1955

2.6 211 SKULESTYRE (SKULEKOMMISJON)

Grunnlaget for utviklinga av det moderne skulestellet vart lagt ved skuleforordninga av **1739**, som fastsette innhaldet i undervisninga i skulane. Denne vart følgd opp av skuleplakaten av **1741**, som fastsette at amtmannen og prosten skulle samla fire av dei "beste menn" i kvart prestegjeld, soknepresten og hans kapellanar. I fleire prestegjeld deltok dei fire "beste menn" frå kvart sokn. Denne **skulekommisjonen** skulle utarbeida ein plan for organiseringa av undervisninga i prestegjeldet og setja opp budsjett for skulestellet og utlikna skuleskatt på innbyggjarane. Dette dokumentet vert ofte kalla "**skulefundas**".

For kvart sokn skulle kommisjonen peika ut ein eller fleire menn til å krevja inn skuleskatten og føra rekneskap for soknet si **skulekasse**.

I **1816** vart samansetjinga av skulekommisjonen endra til å omfatte presten, hans medhjelparar, lensmannen og prestegjeldet sine valmenn.

Skulelova for landet av **1827** bygde i det vesentlege på forordninga og plakaten, men det vart sett minimumskrav til utbyggjinga av skulestellet. Skulekommisjonen kunne fastsette talet på skuledistrikt og omgangsroder, likna ut skuleskatt og påleggja dei med matrikulert jord å ta i mot omgangskulen. Kommisjonen kunne og be regjeringa om fritak frå lovpåbodet om fast skule ved hovudkyrkja. I **1834** vart det utarbeida skuleplanar for dei einskilde stifta med instruks for lærarane.

Formannskapslovene av **1837** la skulen sin økonomi under formannskapet. Når det vart behandla saker om skulen, skulle kommisjonen (med unntak av dei folkevalde medlemene) tiltre formannskapet. Dette organet vart kalla kombinert formannskap eller skuleformannskap.

Formannskapet skulle tilsetje rekneskapsførar for **skulekassa**. Kvart sokn kunne etter formannskapslova ha sin eigen skulekommisjon, eller den kunne vere felles for formannskapsdistriktet.

Landsskulelova av 1860 fastsette at eit formannskapsdistrikt i regelen skulle utgjera ein skulekommune. Eksisterande ordningar skulle likevel halda fram til kommune/soknestyret gjorde vedtak om å endra dette. Med samtykke frå Kongen kunne det likevel opprettast nye skulekommunar i einskilde sokn. Skulekommisjonen skulle vera samansett av presten, residerande kapellan, ein representant for lærarane, ordføraren i formannskapet og så mange kommunalt valde medlemmer som kommunestyret bestemte. Soknepresten var lovbestemt formann i kommisjonen. Skulekommisjonen skulle laga framlegg til skulebudsjett og leggja dette fram for formannskapet og dela skulekommunen inn i skulekrinsar. Presten hadde møterett i formannskap og kommunestyre under behandlinga av skulesaker.

Folkeskulelova av 1889 bestemte at ein heradskommune kunne delast i fleire skulekommunar. Lova innførte namnet **skulestyre** og gjorde presten til vanleg medlem av skulestyre. Formannen skulle no veljast fritt mellom medlemene. Samstundes erstatta skuledirektøren stiftsdireksjonen som overordna organ for det kommunale skulestellet. Skulelova påla skulestyra å utarbeida kommunale skuleplanar. For landsskulen utarbeidde departementet i samråd med skuledirektørane eit utkast til skuleplan som skulle vera retningsgivande for skulestyra som eit tillegg til landsskulelova. Skulestyret fekk rett til å tilsetja lærarar.

Skulelova av 1936 bestemte at alle skulekrinsar skulle vere representert av dei medlemene kommunestyret valde til skulestyret. Ordføren eller ein annan formannskapsmedlem skulle vere medlem av skulestyret. Skulestyret fekk rett til å tilsetja skulestyrarar og skuleinspektør for kommunen.

Skulelova av 1959 var felles for by og land. Skulestyret skulle i sin heilskap veljast av kommunestyret. Alle kommunar skulle ha eit **skuleråd** og alle skular **lærarråd**. Kommunen fekk plikt til å tilsetja skuleinspektør.

I arkivet etter skulestyret vil det finnast møtebøker (forhandlingsprotokollar), kopibøker og brevjournalar. Korrespondanse og saksdokument er fram til om lag 1960 som oftaste kronologisk ordna etter journalnummer eller dato. Samstundes vil det finnast sideordna korrespondanse, som er ordna etter emne. Seinare er dette ordna etter arkivnøkkel. I arkivet finst det også personalarkiv og tilvisningsbøker. Rekneskapet for skulekassen er som oftaste arkivert hjå heradskassen.

I arkivet etter Hjelme skulestyre er det registrert fylgjande:

Serie	Innhald	Tidsrom
Aa. 1 – 4	Møtebøker for skulestyret	1910 – 1963
Ab. 1	Møtebok for eksamensnemnda i Hjelme	1926 – 1939
Ba. 1 – 2	Kopibøker	1936 – 1944
Ca. 1 – 7	Brevjournalar	1910 – 1963
Da. 1 – 6	Korrespondanse kronologisk ordna	1910 - 1914 1937 – 1958
Ra. 1 – 5	Tilvisningsbøker	1910 – 1959

2.7 231 SKULEKRINSANE / FOLKESKULANE

Plakaten av **1741** fastsette at skulekommisjonen skulle dela prestegjeldet i **skuledistrikt** og **roder**. Eit skuledistrikt var det området som vart dekt av ein lærar, ofte eit sokn. Distriktet var delt i roder (skulehaldslaug), som omfatta dei gardane som låg slik til at borna kunne ha felles omgangsskule, vanlegvis ei grend. Rodene hadde skule eit par månader i året slik at heile distriktet vart dekt i løpet av eit år. Skuledistrikta og rodene vart endra etter kvart som krava til undervisninga vart større.

Skulelova av **1860** fastsette at ein skulekommune skulle delast opp i **skulekrinsar**. Krinsen skulle normalt ha ein fast skule, men omgangsskulen var framleis vanleg i dei fleste kommunar. Lova fastsette at skulestyret skulle oppnemne **tilsynsmenn** for krinsane og at det kunne haldast **krinsmøte** når krinsen vart påført økonomiske plikter.

Skulelova av 1889 utvida denne ordninga slik at det i kvar skulekrins skulle vera eit **tilsynsutval**, samansett av tre representantar valt i krinsmøte og med eit av skulestyret sine medlemmer som formann. Tilsynsutvalet skulle føra tilsyn med skulen i krinsen og arbeida for god skulesøkjing og orden i skulen. Skulestyret kunne delegera delar av si myndighet til tilsynsutvalet. På krinsmøtet hadde alle skatteytarar over 25 år stemmerett, saman med foreldra til elevane. Krinsmøtet hadde rett til å uttala seg om og gjera vedtak i saker som gjaldt skulen.

Ordninga med tilsynsutval og krinsmøte vart stadfesta av skulelovene av 1936 og 1959. Frå 1959 vart det obligatorisk med lærarråd på skulane.

Arkivmateriale frå skular og krinsar omfattar nokre få seriar: *Skuleprotokollen* var frå starten av ført av læraren i eit skuledistrikt og omfatta rodene i distriktet. Seinare vart protokollen ført for ein eller fleire klassar i kvar krins. Skuleprotokollen inneheld opplysningar om elevane sine karakterar og fram møte på skulen. Andre tidlege namn på skuleprotokollen er "hovedbog" og "extraxtprotokol". I nokre tilfelle kan skuleprotokollen også innehalda inventarliste for skulen.

Opphavelig registrerte læraren løpande fråver i skuleprotokollen, men denne funksjonen vart mot slutten av 1800-talet overtatt av *dagboka* - seinare *klassedagboka*. Denne inneheld berre opplysningar om elevane sitt frammøte/fråver og eventuelle opplysningar om årsak til fråver. *Avgangskarakterprotokollar* - eller *eksamensprotokollar* - vart ofte ført felles for heile skulekommunen.

Møteboka til tilsynsutval og krinsmøte vart ført frå 1889, og stundom har same protokollen vore i bruk til ut på 1970-talet.

I arkivet etter barneskulane i Hjelme er det registrert fylgjande:

Serie	Innhald	Tidsrom
Aa. 1	Møtebok for tilsynsutvalet og krinsmøte i Hatten skulekrins	1890 – 1961
Fa. 1 – 7	Skuleprotokollar	1882 – 1965
Fb. 1	Avgangsprøve-protokoll	1918 – 1963
Ga. 1 – 11	Dagbøker	1893 – 1969
Ha. 1	Inventarprotokoll	1926

2.8 311 FATTIGKOMMISJON, FATTIGSTYRE, FORSORGSTYRE, SOSIALSTYRE

I tida 1741 -1790 vart det oppretta fattigkommisjonar i kvart stift. "Anordningen om Fattigvæsenet i Bergen stift", av 1755, oppretta ein **overkommisjon** og **soknekommisjonar** i kvart sokn. Kommisjonane hadde to hovudoppgåver: å sørgje for at dei rette almisselemene (sjuke, gamle og dei som ikkje kunne klara seg sjølv) fekk hjelp, og å straffa "late og ørkesløse betlere samt andre omstreifende egenrådige og udydige mennesker".

Soknekommisjonen var samansett av presten, ev. kapellanen, lensmannen, presten sine medhjelparar og etter soknepresten sitt forslag - "af fogden beskikkede 2 sognemænd." Ved kvart års utgang skulle dei senda forståelige rekneskap til overkommisjonen i Bergen, saman med opplysningar om fattigvesenet. Dei fattige skulle halda seg i sitt eige sokn. Sokne-kommisjonen skulle dela dei almisseverdige inn i legder hos bøndene slik at dei fekk mat, drikke og husvære. Friske born og vaksne skulle vera med i arbeidet på garden. Dei som ikkje var bønder, skulle i staden betala pengar til fattigkassa. Til å halda sokna rydda for tiggjarar og omstreifarar skulle soknekommisjonen oppnemna to bygdevektarar.

I 1816 - kom truleg endring i samansetninga: dei "af fogden beskikkede 2 sognemænd" vart erstatta av valgmenn.

Formannskapslovene av **1837** oppretta det såkalte kombinerte formannskap, eller fattigformannskapet. Formannskapet fekk frå no ansvaret for **fattigkommisjonen**. **Fattig-kommunen** skulle antan tilsvare *soknet* som før 1837, eller heile formannskapsdistriktet. Når fattigsaker skulle handsamast, møtte fattigkommisjonen med unntak av dei folkevalde medlemene saman med formannskapet - ev. formennene frå det aktuelle soknet.

Ved **fattiglovene** av **1845** forsvant overkommisjonane. På landet skulle fattig-kommisjonen bestå av presten som ordførar, og så mange valgte medlemmer som formennene og kommunestyret bestemte. Dei viktigast oppgåvene var å setja opp budsjett og bestemma kven som skulle få kva slags støtte. Kommisjonen hadde rett til å fastsetja avgiftene på brennevin, vin og øl. Formenn og kommunestyret skulle saman med fattigkommisjonen dela fattigkommunen opp i underdistrikt og roder. Fattigkommisjonen skulle peika ut ein tilsynsmann for fattigkommunen og ein rodemeistar for kvar rode. Om naudsynt kunne dei og tilsetja fattigvektarar/bygdevektarar. Dei fattige vart delte inn i tre klassar: 1) dei som ikkje

kunne arbeida. 2) born. 3) dei som delvis kunne syta for seg sjølv og familien. Fattigkommisjonen skulle ha ein *forhandlingsprotokoll*, *kopibok* for utgåande brev og *brevjournal*. Kommisjonen kunne og føra *manntallsprotokoll over fattiglemer* og *legdsprotokollar/legdsrullar*.

I **landsfattiglova** av **1863** var ikkje lenger presten sjølvskriven formann i fattigkommisjonen, men var framleis medlem. Fattigkommisjonen skulle laga framlegg til budsjett som skulle godkjennast av kommunestyret, m.a. størrelsen på **fattigkassa**. Manntallsprotokollar over fattiglemer vart påbode. Dei som ikkje tente tilstrekkeleg til eige eller familiens underhold kunne plasserast på fattiggardar.

Fattiglova av **19.5.1900**, gjaldt både by og land. For fattigforsorga og krinstilsynet skulle det utarbeidast eigne planar som departementet skulle godkjenne. Skiljet mellom dei ulike fattigklassane fall bort. "*Fortegnelse over understøttede Trængende*", som erstatta manntallsprotokollane, vart påbode. I følgje 1900-lova skulle det nyttast trykte skjema til heimstadsforklaringar. Attestane som innflyttarane hadde med seg skulle vere utskrivne av lensmannen. Legdsordninga fall no bort.

Dei som mottok støtte frå fattigkassa mista ein del samfunnsrettar. Mellom anna fekk dei ikkje stemmerett før i 1919.

Ved lov av **1948** endra fattigstyre namn til **forsorgsstyre**. Nyorganisering ved lov om sosial omsorg av **5.6.1964** - gjaldt både by og land - vart forsorgsstyret no til **sosialstyret**.

Rekneskapet for fattigkassen er som oftaste arkivert hjå heradskassen.

I arkivet etter fattigstyret i Hjelme er det registrert fylgjande:

Serie	Innhald	Tidsrom
Aa. 1	Møtebok	1910 – 1941
Ba. 1	Kopibok	1910 – 1935
Ca. 1	Brevjournal	1910 – 1941
Ra. 1	Tilvisningsbok	1910 - 1937

2.9 352 FISKARMANNTALSNEMNDA

Forskriftene til lov av **08.08.1908** om **ulukkestrygdene for fiskarar** bestemte at ei kommunalt nedsett nemnd skulle føra manntal over alle personar eldre enn 15 år som dreiv næring ved saltvassfiskeri eller ved fangst av dyr i havet, og som var ulukkestrygda. Nemnda bestemte kven som skulle takast opp i manntalet.

Det skulle førast to manntalslister, ei for dei trygdepliktige og ei for dei frivillige medlemene. Listene gjev opplysningar om den trygda sitt namn, bustad, kjønn, fødselsår, ektefelle, tal på born under 15 år, kvar vedkomande dreiv fiske eller fangt, arbeidsgjevaren, eventuell frivillig auke av trygdinga, betalt premie og eventuelle merknader.

Kommunekasseraren eller ein annan person tilsett av kommunestyret var manntalsførar. I manntalsnemnda skulle manntalsføraren og to av kommunestyrerepresentantane vera medlemmer.

I arkivet etter fiskarmanntalsnemnda i Hjelme er det registrert fylgjande:

Serie	Innhald	Tidsrom
Fa. 1	Manntallsprotokoll	1910 - 1916

2.10 621 JORDSTYRET (NÆRINGSNEMNDA)

Ved lov av **2.04.1917** påla provianteringsråda - eller særskilte nemnder - å arbeida for at folk kunne leiga jord for å dyrka jordbruksprodukt til eige bruk. Provisorisk anordning av **10.01.1918** og midlertidig lov av **23.03.1918** bestemte at kommunestyra skulle velja ei eller fleire **næringsnemnder**, som skulle arbeida for å auka jordbruksproduksjonen i kommunen. Oppgåvene til nemnda var m.a. å gje innstilling til kommunen om avståing av jord som ikkje vart halden i hevd, slik at denne kunne leigast ut til private eller verta driven heilt eller delvis for kommunen si rekning, og gje pålegg om utleige av hestar til jordbrukarar som mangla trekkraft.

I arkiva etter næringsnemndene vil ein finne møtebøker og rekneskapsprotokollar. I arkiva etter provianteringsrådet vil det også finnast arkivmateriale etter arbeidet med å auka jordbruksproduksjonen.

Lov av **19.11.1920** fastsette at det i kvar kommune eller sokn skulle veljast eit **jordstyre**, samansett av tre jordbrukskyndige medlemmer. Jordstyret skulle tilsetja ein eller fleire til å planleggja og kontrollera jorddyrkinga i kommunen.

Lov av **29.06.22** fastsette at ein av medlemene i jordstyret skulle vera bygningskyndig.

Ved lov av **22.06.28 (jordlova)** vart talet på medlemmer i jordstyret utvida til fem. Lova fastsette at jordstyret skulle hjelpa kommunen med å skaffa til veges jord for dei som søkte om dette, enten gjennom frivillig sal eller gjennom oreigning. Jordstyret kunne også gripa inn dersom jordbruket vart vanstelt. Jordstyret skulle også hjelpa dei jordsøkjande med ordning av den økonomiske delen av jordkjøpet.

Lov av **10.03.1938** presiserte at jordstyret skulle utarbeida plan for utnytting av dyrkingsjord, særleg med sikte på å utvida bruk som er for små og å leggja tilhøva til rette for bureising. Staten gav gjennom ymse fond lån og støtte til bureising og jorddyrking. Nye tilskotsordningar kom til etter kvart. Etter dei til ei kvar tid gjeldande reglar skulle jordstyret rå til søknader om tilskot for jorddyrking, gjødselkjellarar, potetkjellarar, silobygg, reparasjon av eldre driftsbygningar og våningshus, eller til nyoppføring av bygningar på bureisingsbruk o.s.v. Tilrådinga gjekk til landbrukselskapet i fylket, som avgjorde søknaden. Det skulle også forast kontroll med ferdiggjering av arbeidet og utbetaling av løyvde tilskot.

Oppgåvene for jordstyret vart etter kvart så mange, at det i dei fleste landkommunar vart oppretta **jordstyrekontor** som skulle ta seg av dei daglege gjeremåla. Dette kontoret vart normalt leia av ein fastløna person som var jordbruksutdanna. Dette kunne vera ein jordstyresekretær eller heradsagronomen.

Heradsagronomen var tilsett i eit heradsagronomdistrikt, som kunne vera to eller tre kommunar. Han sorterte fagleg under landbruksselskapet, seinare landbrukssjefen i fylket, og var løna delvis av staten og delvis av heredsagronomdistriktet. Heradsagronomen skulle frå **1959** vere saksførebuar og fagleg konsulent for jordstyret.

Etter 1945 var det vanleg at jordstyret uttalte seg i konsesjonssaker.

Jordlova av **1955** erstatta lova av 1928. Etter den fekk jordstyret ein god del statlege oppgåver når det gjaldt å verna om den dyrka og dyrkbare jorda, og det som var mest gagnleg for samfunnet når det galdt tilrettelegging av jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til, og til beste for dei som har jordbruk som yrke.

Med verknad frå **1981** vart dei kommunale jordstyra sine oppgåver overtekne av **staten**. Jordstyrekontoret vart statleg, og fekk namnet **landbrukskontoret**, og jordstyret skifta namn til **landbruksnemnda**, som vart valt av kommunestyre.

I arkivet frå jordstyret vil i det i tidsrommet 1921 - 1980 finnast møtebøker, kopibøker, brevjournaler, korrespondanse, gards- og eigeomsarkiv, dyrkings- planar og

protokollar, protokollar for dei ymse tilskota, daglister, tilvisningsbøker, rekneskapsbøker og bilag m.m.

I 1947 fekk småbruks- og bustadnemnda felles medlemmer med jordstyret, men formannen vart oppnemnt av banken. Såleis vil det ved arkivet etter jordstyrekontoret, også finnast arkiv etter småbruk- og bustadnemnda, som skulle handsama og tilrå lånesøknadane for Småbruk- og bustadbanken.

I arkivet etter jordstyret i Hjelme er det registrert fylgjande:

Serie	Innhald	Tidsrom
Ba. 1	Kopibok	1929 – 1931
Ca. 1 – 2	Brevjournalar	1929 – 1958
Da. 1	Korrespondanse kronologisk ordna	1941 – 1955
Fa. 1 – 2	Bøker over dyrkingsplanar	1928 – 1940
Fb. 1 – 2	Dyrkingsprotokollar. Tilskot	1921 – 1958
Ga. 1 – 2	Gjødseloppsamling. Silo. Tilskot	1921 – 1951
Gb.1	Ymse tilskot	1932 – 1951
Ha. 1	Oreigningssaker	1930 – 1949
Ra. 1	Årsrekneskap	1939 – 1962

2.11 812 OVERFORMYNDERI

Overformynderiet si oppgåve har vore å forvalta dei umyndige sine midlar. Dette gjeld både umyndige av år, umyndiggjorte og arvingar som er fråverande og difor ikkje kan overta og forvalta arven.

Overformynderiet på landsbygda går attende til 1770-åra og vart administrert av sorenskrivarane. Ved lov av **28.09.1857**, gjeldande frå 1859, vart overformynderiet gjort **kommunalt**. Eit overformynderidistrikt skulle normalt tilsvare eit tinglag, men kunne etter vedtak i dei formannskapa det gjaldt, tilsvare en kommune eller fleire tinglag. Slike endringar skulle godkjennast av amtmannen.

Sorenskrivaren og formannskapet, evt formannskapa, utnemnde to overformyndarar i kvart distrikt. Desse skulle utnemna verjer saman med sorenskrivaren. Verjene skulle forvalta myndlingane sin kapital under kontroll av overformyndarane. Overformyndarane skulle årleg avleggja rekneskap over alle midlar som var under deira sitt ansvarsområde.

Ved lov av **22.04.1927** vart reglane om overformynderiet like for by og land. Det skulle no vera eit overformynderi i kvar kommune og overformyndarane skulle veljast av formannskapet.

I dei kommunale arkiva vil det finnast arkivmateriale etter overformynderiet etter 1859.

Arkiva vil vanlegvis innehalda møtebok, dagbok, kopibok, korrespondanse etter sakshandsaminga og overformynderruller: den store og den mindre rulle. Rullene inneheld fastlagde skjema for myndlingane med opplysningar om kapital og verje. Denne store rulle vart opphavleg ført når kapitalen var over 40 spd, den mindre rulle vart ført frå 1863 når kapitalen var mindre. Kvar verje skulle føre ei eiga verjebok, med opplysningar om si forvaltning av myndlingane sin kapital.

Det skulle vidare førast protokoll for panteobligasjonar. Frå 1897 skulle det førast protokoll for skifteutlegg til myndlingane, og frå 1929 protokoll for registrering av uskifta bu. Elles kan det finnast ymse register og rekneskapsbøker.

I arkivet etter Hjelme overformynderi er det registrert fylgjande:

Serie	Innhald	Tidsrom
Ra. 1 – 2	Årlege rekneskap	1928 - 1958

2.12 841 FORSYNINGSNEMND

Etter lov av **9.07.1939** vart det oppretta forsyningsnemnder i alle kommunar. Dei vart i stor grad organiserte på same måte som provianteringsråda, og fekk mange av dei same gjeremåla.

Kommunestyret kunne velja særnemnder til å ta seg av oppgåver som var lagt til forsyningsnemnda, som rasjoneringsnemnd, vedutval/brenselutval, kabelnemnd, skonemnder, oljenemnder o.l. Desse vart rekna som avdelingar av forsyningsnemnda. Forsyningsnemnda skulle ha løna forretningsførar tilsett av kommunestyret, og om naudsynt andre løna funksjonærar.

Forsyningsnemnda skulle primært sikra forsyninga av dei mest naudsynte forbruksvarer til innbyggjarane. Funksjonen til nemnda kan delast inn slik:

- Skaffa tilgang på viktige varer og føre tilsyn med omsetning av varene
- Oversikt over lager og etablering av reservelager av viktige varer
- Rasjoning til husstandar, verksemder og institusjonar
- Utdeling av rasjoneringskort og føring av daglister for kontroll med dette
- Teljingar av areal, jordbruksprodukt og varer hjå handlande

Arkivet etter forsyningsnemnda kan innehalde møtebøker, kopibøker, brevjournalar, korrespondanse og saksdokument, tilvisnings- og rekneskapsprotokollar. Meir tilfeldig vil det finnast husstandsregister, husdyrregister, leverandørregister, register over søknader om rasjoneringskort, daglister for utdeling av dei ymse rasjoneringskorta, og daglister for tildeling av ymse mengder av enkelte varesortar, kontrollrekneskap over utdelte rasjoneringskort, lagerprotokollar for inn- og uttak av ymse varesortar frå lagra, oversyn over teljingar av jordbruksprodukt, kontroll og rasjoning av jordbruksproduksjon og innberetningar til fylkesforsyningsnemnda.

I arkivet etter Hjelme forsyningsnemnd er det registrert fylgjande:

Serie	Innhald	Tidsrom
Aa. 1	Møtebok	1939 - 1948

KAPITEL 3: ARKIVLISTER**O V E R S Y N S L I S T E**

Nummer	Innhald	Tidsrom
SENTRALADMINISTRASJON		
KODE:	021	
ARKIVSKAPAR:	Hjelme formannskap	
Aa. 1 – 7	Møtebøker for formannskap og herdasstyre	1909 – 1963
Ab. 1	Møtebok for heradstinget	1941 – 1945
Ac. 1	Saksregister til møtebøkene	1958 – 1959
Ba. 1 – 2	Kopibøker	1910 – 1963
Ca. 1 – 4	Brevjournalar	1923 – 1964
Da. 1	Korrespondanse kronologisk ordna	1932 – 1949
Db. 1 – 9	Korrespondanse ordna etter arkivnøkkel	1931 – 1963
Ra. 1 – 5	Tilvisningsbøker	1911 – 1953
PLANLEGGING OG ØKONOMI		
KODE:	121	
ARKIVSKAPAR:	Hjelme heradskasse	
Fba. 1 – 3	Kontobøker for innbetalt skatt	1929 – 1937
Fea. 1 – 3	Skattedagbøker	1947 – 1954
Raa. 1	Årsrekneskap	1912 – 1963
Rba. 1 – 6	Oppgjers- og statusbøker	1949 – 1962
Rca. 1 – 6	Hovudbøker	1945 – 1954
Rcb. 1 – 11	Kontobøker for drift- og kapitalrekneskapet poster	1946 – 1957
Rcc. 1	Kontobok for aktiva og passiva	1956/57
Rea. 1 – 3	Kassabøker	1911 – 1928
Reb. 1 – 7	Kassamemorialar	1948 – 1962
Rf. 1 – 3	Rekneskapsbilag	1912, 1935 – 1939
KODE:	131	
ARKIVSKAPAR:	Hjelme heradsrevisjon	
Fa. 1	Revisjonsprotokoll	1914 - 1947
KODE:	142	
ARKIVSKAPAR:	Hjelme likningsnemnd	
Aa. 1 – 3	Møtebøker	1909 – 1965
Fa. 1 – 9	Likningsprotokollar	1910 - 1962
Fb. 1 – 3	Likningsprotokollar statsskatt	1916 – 1948

Ga. 1 – 3 Næringsoppgåver. Kladdelister 1946 - 1955
UNDERVISNING

KODE: 211
ARKIVSKAPAR: Hjelme skulestyre

Aa. 1 – 4	Møtebøker for skulestyret	1910 – 1963
Ab. 1	Møtebok for eksamensnemnda i Hjelme	1926 – 1939
Ba. 1 – 2	Kopibøker	1936 – 1944
Ca. 1 – 7	Brevjournalar	1910 – 1963
Da. 1 – 6	Korrespondanse kronologisk ordna	1910 – 1914 1937 – 1958
Ra. 1 – 5	Tilvisningsbøker	1910 – 1959

KODE: 231
ARKIVSKAPAR: Barneskulane i Hjelme kommune

Aa. 1	Møtebok for tilsynsutvalet og krinsmøte i Hatten skulekrins	1890 – 1961
Fa. 1 – 7	Skuleprotokollar	1882 – 1965
Fb. 1	Avgangsprøve-protokoll	1918 – 1963
Ga. 1 – 11	Dagbøker	1893 – 1969
Ha. 1	Inventarprotokoll	1926

KODE: 261
ARKIVSKAPAR: Framhaldsskulen i Hjelme kommune

Fa. 1	Avgangsvitnemål-protokoll	1959 – 1966
Ga. 1 – 2	Dagbøker	1958 - 1966

SOSIALE OPPGÅVER

KODE: 311
ARKIVSKAPAR: Hjelme fattigstyre

Aa. 1	Møtebok	1910 – 1941
Ba. 1	Kopibok	1910 – 1935
Ca. 1	Brevjournal	1910 – 1941
Ra. 1	Tilvisningsbok	1910 - 1937

KODE: 352
ARKIVSKAPAR: Hjelme fiskarmanntalsnemnd

Fa. 1 Manntalsprotokoll 1910 – 1916

NÆRINGS- OG RESSURSFORVALTNING

KODE: 621
ARKIVSKAPAR: Hjelme jordstyre

Ba. 1	Kopibok	1929 – 1931
Ca. 1 – 2	Brevjournalar	1929 – 1958
Da. 1	Korrespondanse kronologisk ordna	1941 – 1955
Fa. 1 – 2	Bøker over dyrkingsplanar	1928 – 1940
Fb. 1 – 2	Dyrkingsprotokollar. Tilskot	1921 – 1958
Ga. 1 – 2	Gjødseloppsamling. Silo. Tilskot	1921 – 1951
Gb. 1	Ymse tilskot	1932 – 1951
Ha 1	Oreigningssaker	1930 – 1949
Ra. 1	Årsrekneskap	1939 - 1962

RETTSPLEIE

KODE: 812
ARKIVSKAPAR: Hjelme overformynder

Ra. 1 – 2 Årlege rekneskap 1928 - 1958

KRISE- OG REGULERINGSTILTAK

KODE: 841
ARKIVSKAPAR: Hjelme forsyningsnemnd

Aa. 1 Møtebok 1939 – 1948

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Aa
ARKIVSERIE: MØTEBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Møtebok for formannskap og heradsstyre	1909 – 1916
0002	Møtebok for formannskap og heradsstyre	1916 – 1925
0003	Møtebok for formannskap og heradsstyre	1925 – 1937
0004	Møtebok for formannskap og heradsstyre Siste møte i 1940 er 21. desember og første møte i 1945 er 9. juni. I møteboka er det ført inn to møte med ordføraren og hans formenn: 23.03.1941 og 17.05.1941 Sjå vidare serie 021 Ab.	1937 - 1952
0005	Møtebok for formannskap og heradsstyre	1952 – 1959
0006	Møtebok for formannskapet	1959 – 1964
0007	Møtebok for heradsstyret	1959 – 1963

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Ab
ARKIVSERIE: MØTEBØKER. HERADSTINGET

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
-----	-------------------	---------

Ved rundskriv frå Innanriksdepartementet av 31.05.1941 vart namnet heradsstyre skifta ut med heradsting, som var ordføraren og han formenn, etter forordning av 21.12.1940 § 6. Dette stod ved lag til krigen slutta og det vart fred 08.05.1945.

0001	Møtebok for heradstinget Frå 05.07. 1941 – 10.03.1945	1941 – 1945
------	--	-------------

I boka er det ført eit møte for Hjelme formannskap 09.12.1946

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Ac
ARKIVSERIE: SAKSREGISTER TIL MØTEBØKENE

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Saksregister til møtebøkene	1958 – 1959

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Ba
ARKIVSERIE: KOPIBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kopibok	1910 – 1940
0002	Kopi av sende brev	1958
	Kopi av sende brev	1959
	Kopi av sende brev	1960
	Kopi av sende brev	1961
	Kopi av sende brev	1962
	Kopi av sende brev	1963

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Ca
ARKIVSERIE: BREVJOURNALAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Brevjournal	1923 – 1940
0002	Brevjournal	1949 – 1957
0003	Brevjournal	1958 – 1961
0004	Brevjournal	1961 – 1964

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Da
ARKIVSERIE: KRONOLOGISK ORDNA KORRESPONDANSE

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kronologisk ordna korrespondanse	1932 – 1936
	Kronologisk ordna korrespondanse	1937 – 1938
	Kronologisk ordna korrespondanse	1941
	Kronologisk ordna korrespondanse	1942 – 1946
	Kronologisk ordna korrespondanse	1947
	Kronologisk ordna korrespondanse	1948
	Kronologisk ordna korrespondanse	1949

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Dba
ARKIVSERIE: KORRESPONDANSE

Nr.	Innhald/merknader	Kode	Tidsrom
<p>Denne serien var ordna etter NHF arkivnøkkel frå 1950 eller 1963. Arkivkodane er truleg påførte i ettertid. Frå ca. 1958 er det ført inn arkivkodar i brevjournalen, men det kan også vera gjort i ettertid, og ikkje samstundes med føringa av posten.</p>			
ORGANISASJON, NAMN, GRENSER OG MÅLFØRE			
0001	Kommuneinndelinga	001	1952 – 1958
	Kommuneinndelinga	001	1963
	Historikk og litteratur	002	1957
STYRE, RÅD OG UTVAL			
	Styre, råd og utval	023	1941 – 1952
0002	Utskrifter og godkjenning av møteboka	026	1940 – 1942
	Utskrifter og godkjenning av møteboka	026	1945 – 1949
	Utskrifter og godkjenning av møteboka	026	1950 – 1953
	Utskrifter og godkjenning av møteboka	026	1954 – 1956
	Godkjenning av møteboka	026	1957 – 1963
	Utskrift av møteboka	026	1962 - 1962
ADMINISTRASJON			
	P/L Fedje Fryseri	032	1956 - 1959
	Gravarstillinga i Hjelme	040	1962 - 1963
	Tilsette tenestemenn	046	1951 - 1962
	Kommunale arkiv	050	1952 – 1958
RETTSVERN			
	Regulering av lensmannsdistrikt	111	1963

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Dba
ARKIVSERIE: KORRESPONDANSE

Nr.	Innhald/merknader	Kode	Tidsrom
KYRKJER, KYRKJEGARDAR OG PRESTESKAP			
0003	Hjelme kyrkje	201	1948 – 1956
	Kyrkjegard og gravkapell i Hjelme	201	1940 – 1952
	Kyrkjer og kyrkjegardar	201	1958
	Hjelme nye kyrkje. Møtebok m.m.	201	1958 – 1963
	Kyrkjelege embetsmenn. Lønningar	203	1938 – 1957
	Kyrkjelege tenestemenn. Lønningar	204	1951 – 1957
	Kyrkjjetenar, gravar og vedlikehaldsarbeidar	204	1958 – 1963
	Prestebustad	204	1960
SKULAR			
	Samanslåing av Hatten og Bakken skulekrinsar	212	1960 – 1961
	Obligatorisk framhaldsskule	213	1955
	Søknader om stipend til skuleungdom	214	1954 – 1955
BOKSAMLINGAR			
	Folkeboksamlinga	231	1946 – 1963
ANDRE KULTURFØREMÅL			
	Dansetilstellingar. Aldersgrense	280	1963
SOSIALE TILTAK			
	Tiltak for arbeidsløyse	303	1958 – 1959
	Husmorvikartenesta	352	1950 – 1959
	Husmorvikartenesta	352	1960
HELSEVERN			
	Helsevern	400	1950 - 1958
	Helseføresegner for Hjelme	400	1959
	Jordmortenesta i Øygarden	401	1960 – 1962
	Sams sjukesøster med Alvheims krinslag	401	1960

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Dba
ARKIVSERIE: KORRESPONDANSE

Nr.	Innhald/merknader	Kode	Tidsrom
IDROTT			
0003	Planar om kommunalt idrottsanlegg	441	1960
HAMNER			
0004	Hamneanlegg	521	1948 – 1956
VATN OG KLOAKK			
	Nytt brønnenlegg i Nautnes	545	1942
	Privat vassanlegg. Statstilskot	545	1950 – 1953
	Privat vassanlegg. Statstilskot	545	1954 – 1956
VASSDRAG OG ELEKTRISITET			
	Nordhordland kommunale Kraftlag	55	1942 – 1959
VEGAR			
	Planar om vegar i Hjelme kommune	561	1938 – 1950
	Planar og anlegg	561	1961
	Trygd for vedlikehald av gardsvegar	561	1939
	Vegar. Ymse	561	1939 – 1959
	Vegbygget Bakken – Svelling m/bru	561	1938 – 1963
	Vegbygget Skjold – Skjoldpollen	561	1939
0005	Vegen Hellesøy – Harkestad, fråsegn grunnavståing, gjerdehald	561	1934 – 1954
	Veganlegget Hellesøy – Harkestad	561	1941 - 1953
	Veganlegget Hellesøy – Harkestad	561	1954 – 1959
	Veganlegget Hellesøy – Harkestad	561	1961 - 1963
	Vegen Hellesøy – Harkestad. Grunnavståing på Nautnes	561	1954 - 1955
	Vegbygget Hernar gardsveg	561	1941 – 1959
	Vegbygget Nautnes gardsveg	561	1947 – 1960

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Dba
ARKIVSERIE: KORRESPONDANSE

Nr.	Innhald/merknader	Kode	Tidsrom
0005	Vegbygget Sæle – Hjelme	561	1948 – 1960
	Vegbygget Sture – Hatten – Hovudvegen	561	1948 – 1958
	Veg hovudvegen – Knappen	561	1955 – 1963
	Veg på Sulen	561	1956 - 1963
	Vegbygget hovudvegen – Varnæset m/arm til Skjånes	561	1963
	Hellesund gardsveg	561	1963
VEGREKNESKAP FOR BYGDEVEGSBYGG			
0006	Rekneskap vegen Skjold – Skjoldpollen	561	1937/38
	Rekneskap vegen Sæle – Hjelme	561	1937 – 1940
	Rekneskap vegen Sæle – Hjelme	561	1940 – 1943
	Rekneskap vegen Sæle – Hjelme	561	1943 – 1947
	Rekneskap vegen Sæle – Hjelme	561	1947 – 1951
	Rekneskap vegen Sæle – Hjelme	561	1951 – 1958
	Rekneskap vegen Sæle – Hjelme	561	1958/59
0007	Rekneskap vegen Hernar gardsveg	561	1951 - 1959
	Rekneskap vegen Sture - Hatten – Hovudvegen	561	1951 – 1960
	Rekneskap veg på Nautnes	561	1951 – 1960
HANDEL OG LØYVE			
	Stengingstider for utsalsstader	600	1945 – 1952
SKIPSTRAFIKK			
	Samanslutningsnemnda for dampbåtlagene i Nordhordland	710	1941
POST, TELEFON OG TELEGRAF			
	Telefon	742	1940 – 1958

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Dba
ARKIVSERIE: KORRESPONDANSE

Nr.	Innhald/merknader	Kode	Tidsrom
FORSYNINGAR			
0007	Rasjonering og forsyning	911	1940 – 1947
	Hjelme vedutval	912	1944 – 1950
KRIGSSKADAR OG ATTERREISING			
	Krigsskader. Oppgjer	931	1948 – 1954
	Avlevering av møtetelt	931	1941
	Søknader og sal av tyske barakker	933	1945 – 1946
ANDRE KRISETILTAK			
	Naturskader	941	1949 - 1951
BUDSJETT			
0008	Budsjett (manglar 1935/36)	801	1931/32 – 1936/37
	Budsjett (manglar 1942/43)	802	1941/42
	Budsjett	801	1943/44
	Budsjett	801	1945/46
	Budsjett	801	1946/47
	Budsjett	801	1947/48
	Budsjett	801	1948/49
	Budsjett	801	1949/50
	Budsjett	801	1950/51
	Budsjett	801	1951/52
	Budsjett	801	1952/53
	Budsjett	801	1953/54
	Budsjett	801	1954/55
	Budsjett	801	1955/56
	Budsjett	801	1956/57
	Budsjett	801	1957/58

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Dba
ARKIVSERIE: KORRESPONDANSE

Nr.	Innhald/merknader	Kode	Tidsrom
0008	Budsjett	801	1958/59
	Budsjett	801	1959/60
	Budsjett	801	2.halvår 1960
	Budsjett	801	1961
	Budsjett	801	1962
KOMMUNALE EIGEDOMAR			
<u>Skulehus:</u>			
0009	Hatten nye skulehus. Rekneskap	831	1946 - 1956
	Hernar nye skulehus	831	1946 - 1956
	Hernar nye skulehus. Teikningar	831	1948 - 1954
	Sal av Hernar gamle skulehus	831	1950 - 1956
	Nytt folke- og framhaldsskulebygg v/Bakken skule	831	1954 - 1956
	Bakken skulehus 2. byggetrinn	831	1963
<u>Lærargardar:</u>			
	Lærarbustader	831	1942 - 1948
	Lærarbustader	831	1963
	Lærargarden i Stakksmyra	831	1943 - 1955
	Lærargarden på Hjelmetun	831	1955 - 1957
<u>Andre eigedomar:</u>			
	Skaråsmyra i Hordabø. Torvtaking	831	1948 - 1955
	Olav Hovdens legat for evnerik ungdom	86	1947, 1960

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 021
ARKIVSKAPAR: FORMANNSKAPET
SERIESIGNATUR: Ra
ARKIVSERIE: TILVISNINGSBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Tilvisningsbok	1911 - 1921
0002	Tilvisningsbok	1922 – 1936/37
0003	Tilvisningsbok	1936/37 – 1945
0004	Tilvisningsbok	1946 – 1950/51
0005	Tilvisningsbok	1951 – 1953

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Fba
ARKIVSERIE: KONTOBØKER innbetalt skatt

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kontobok for innbetalt skatt Søndre krins	1929 – 1934
0002	Kontobok for innbetalt skatt Mittre krins	1930 – 1937
0003	Kontobok for innbetalt skatt Nordre krins	1929 - 1934

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Fea
ARKIVSERIE: SKATTEDAGBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Skattedagbok	1947/48 – 1949/50
0002	Skattedagbok	1950/51 – 1951/52
0003	Skattedagbok	1952/53 – 1953/54

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Raa
ARKIVSERIE: ÅRSREKNESKAP

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Hjelme fattigkasse rekneskap	1912
	Årsrekneskap for Hjelme heradskasse	1915
	Årsrekneskap	1931/32
	Årsrekneskap	1934/34
	Årsrekneskap	1945/46
	Årsrekneskap	1946/47
	Årsrekneskap	1947/48
	Årsrekneskap	1948/49
0002	Årsrekneskap	1949/50
	Årsrekneskap	1950/51
	Årsrekneskap	1951/52
	Årsrekneskap	1952/53
	Årsrekneskap	1953/54
	Årsrekneskap	1954/55
	Årsrekneskap	1955/56
	Årsrekneskap	1956/57
	Årsrekneskap	1957/58
	Årsrekneskap	1958/59
	Årsrekneskap	1959/60
	Årsrekneskap	2. halvår 1960
	Årsrekneskap 1961 manglar	
	Årsrekneskap	1962
	Årsrekneskap	1963

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Rba
ARKIVSERIE: OPPGJERS- OG STATUSBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Oppgjers- og statusbok	1949/50 – 1950/51
0002	Oppgjers- og statusbok	1953/54 – 1954/55
0003	Oppgjers- og statusbok Kladd for 1959/60	1955/56 – 1956/57
0004	Oppgjers- og statusbok	1957/58 – 1958/59
0005	Oppgjers- og statusbok	1959/60
0006	Oppgjers- og statusbok	1960 2. halvår – 1962

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Rca
ARKIVSERIE: HOVUDBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Hovudbok	1945/46 – 1946/47
0002	Hovudbok	1947/48 – 1948/49
0003	Hovudbok	1949/50
0004	Hovudbok	1950/51 – 1951/52
0005	Hovudbok	1952/53
0006	Hovudbok	1953/54

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Rcb
ARKIVSERIE: KONTOBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1946/47
0002	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1947/48
0003	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1948/49
0004	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1949/50
0005	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1950/51
0006	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1951/52
0007	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1952/53
0008	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1953/54
0009	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1954/55
0010	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1955/56
0011	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1956/57

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Rcc
ARKIVSERIE: KONTOBØKER FOR AKTIVA OG PASSIVA

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kontobok for aktiva og passiva	1956/57

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Rea
ARKIVSERIE: KASSABØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kassabok	1911 – 1915/16
0002	Kassabok	1915/16 – 1920/21
0003	Kassabok	1920/21 – 1927/28

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Reb
ARKIVSERIE: KASSAMEMORIALAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kassamemorial	1948/49 – 1949/50
0002	Kassamemorial	1950/51 – 1951/52
0003	Kassamemorial	1952/53
0004	Kassamemorial	1953/54
0005	Kassamemorial	1954/55 – 1957/58
0006	Kassamemorial	1958/59 – 1959/60
0007	Kassamemorial	1960 2. halvår - 1962

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Rf
ARKIVSERIE: REKNESKAPSBILAG

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Bilag	1912
	Bilag nr. 1 - 99	1935/36
	Bilag nr. 100 – 183	1935/36
	Bilag nr. 189 – 299	1935/36
	Bilag nr. 300 – 459	1935/36
0002	Bilag nr. 1 – 227	1937/38
	Bilag nr. 228 – 399	1937/38
	Bilag nr. 400 – 525	1937/38
0003	Bilag nr. 1 – 149	1938/39
	Bilag nr. 150 - 250	1938/39
	Bilag nr. 251 – 399	1938/39
	Bilag nr. 401 – 549	1938/39
	Bilag nr. 550 – 608	1938/39

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 131
ARKIVSKAPAR: HERADSREVISJON
SERIESIGNATUR: Fa
ARKIVSERIE: REVISJONSPROTOKOLL

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Revisjonsprotokoll for Hjelme kommunerekneskap	1914/15 – 1947

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 142
ARKIVSKAPAR: LIKNINGSNEMNDA
SERIESIGNATUR: Aa
ARKIVSERIE: MØTEBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Møtebok for likningsnemnda og overlikningsnemnda	1909 – 1935
0002	Møtebok for likningsnemnda	1936 – 1965
0003	Møtebok for overlikningsnemnda	1914 – 1940

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 142
ARKIVSKAPAR: LIKNINGSNEMNDA
SERIESIGNATUR: Fa
ARKIVSERIE: LIKNINGSPROTOKOLLAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Likningsprotokoll kommuneskatt	1910 – 1920/21
0002	Likningsprotokoll kommuneskatt	1920/21 – 1926/27
0003	Likningsprotokoll kommuneskatt (aks. 11/99)	1927/28 – 1943/44
0004	Likningsprotokoll kommuneskatt, alderstrygdavgift (ald.avg.) krigspensjoneringsavgift (krp.avg.)	1946/47
0005	Likningsprotokoll kommuneskatt, ald.avg., krp.avg.	1948/49
0006	Likningsprotokoll kommune- og statskatt, ald.avg., krp.avg.	1949/50 – 1953/54
0007	Likningsprotokoll kommune- og statskatt	1954/55 – 1956/57
0008	Likningsprotokoll forskotsskatt	1957/58 – 1961
0009	Likningsprotokoll forskotsskatt	1962

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 142
ARKIVSKAPAR: LIKNINGSNEMNDA
SERIESIGNATUR: Fb
ARKIVSERIE: LIKNINGS PROTOKOLLAR. STATSSKATT

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Likningsprotokoll statsskatt	1916/17 – 1946/47
0002	Likningsprotokoll statsskatt	1947/48

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 142
ARKIVSKAPAR: LIKNINGSNEMNDA
SERIESIGNATUR: Ga
ARKIVSERIE: NÆRINGSOPPGÅVER. KLADDELISTER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
<p>Denne serien inneheld ymse vedk. likninga. Her er næringsoppgåver, sjølvmeldingar, opplysningar om sjømenn, og kladdelister. Bortsett frå året 1946, manglar det truleg ein del arkivmateriale innanfor dei enkelte år.</p>		
0001	Næringsoppgåver og sjølvmeldingar for inntektsåret	1946
0002	Næringsoppgåver og sjølvmeldingar for inntektsåret Kontrolloppgåver for laks, stor- og vårsild, sildearbeidarar. Kjøp av tare og tang Dei største skatteytarane med utskrift av kladdelista Næringsoppgåver og sjølvmeldingar for inntektsåret Næringsoppgåver og sjølvmeldingar for inntektsåret Næringsoppgåver og sjølvmeldingar for inntektsåret	1947 1947 1947 1948 1948 1950
0003	Krav om skattekort for sjømannsskatt Krav om skattekort for sjømannsskatt Krav om skattekort for sjømannsskatt	1947 1949 – 1951 1952 – 1955
	Kladdelista for inntektsåret 1946, Svellingen, Bakken, Hellesøy	1947/48
	Kladdelista for inntektsåret 1946, Nautnes og Stølsnes	1947/48
	Kladdelista for inntektsåret 1947, Sture krins	1948/49
	Kladdelista for inntektsåret 1947, Nautnes krins	1948/49
	Kladdelista for inntektsåret 1947, Svellingen, Bakken, Hellesøy	1948/49

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 211
ARKIVSKAPAR: SKULESTYRET
SERIESIGNATUR: Aa
ARKIVSERIE: MØTEBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Møtebok for Hjelme skulestyre	1910 – 1938
0002	Møtebok for Hjelme skulestyre	1938 – 1952
0003	Møtebok for Hjelme skulestyre	1952 – 1960
0004	Møtebok for Hjelme skulestyre	1960 – 1963

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 211
ARKIVSKAPAR: EKSAMENSNEMNDA
SERIESIGNATUR: Ab
ARKIVSERIE: MØTEBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Møtebok for eksamensnemnda i Hjelme	1926 – 1939

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 211
ARKIVSKAPAR: SKULESTYRET
SERIESIGNATUR: Ba
ARKIVSERIE: KOPIBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Journal – kopi	1936 – 1937
0002	Kopibok	1938 – 1944

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 211
ARKIVSKAPAR: SKULESTYRET
SERIESIGNATUR: Ca
ARKIVSERIE: BREVJOURNALAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Brevjournal	1910 – 1924
0002	Brevjournal	1924 – 1937
0003	Brevjournal	1937 – 1941
0004	Brevjournal	1941 – 1944
0005	Brevjournal, journal og kopibok	1944 – 1950
0006	Brevjournal, journal og kopibok	1950 – 1955
0007	Brevjournal, journal og kopibok	1956 - 1963

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 211
ARKIVSKAPAR: SKULESTYRET
SERIESIGNATUR: Da
ARKIVSERIE: KRONOLOGISK ORDNA KORRESPONDANSE

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kronologisk ordna korrespondanse	1910 – 1914
	Kronologisk ordna korrespondanse	1937 – 1939
	Kronologisk ordna korrespondanse	1940
	Kronologisk ordna korrespondanse	1941
	Kronologisk ordna korrespondanse	1942
	Kronologisk ordna korrespondanse	1943
	Kronologisk ordna korrespondanse	1944
	Kronologisk ordna korrespondanse	1945
	Kronologisk ordna korrespondanse	1946
	Kronologisk ordna korrespondanse	1947
	Kronologisk ordna korrespondanse	1948 1. halvår
0002	Kopi av sende skriv jnr. 1 – 185	1948/49
	Innkomne skriv jnr. 1 – 90	1949 2. halvår
	Kopi av sende skriv jnr. 2 – 81	1949
	Innkomne skriv jnr. 1 – 100	1950
	Innkomne skriv jnr. 101 – 178	1950
	Kopi av sende skriv jnr. 1 – 178	1950
0003	Innkomne skriv jnr. 1 – 100	1951
	Innkomne skriv jnr. 101 – 237	1951
	Kopi av sende skriv jnr. 1 – 100	1951
	Kopi av sende skriv jnr. 101 – 245	1951
	Innkomne skriv jnr. 1 – 93	1952
	Innkomne skriv jnr. 105 – 191	1952
0004	Innkomne skriv jnr. 1 – 98	1953
	Innkomne skriv jnr. 107 – 181	1953
	Innkomne skriv jnr. 1 - 168	1954
	Kopi av sende skriv jnr. 1 – 100	1954
	Kopi av sende skriv jnr. 101 – 188	1954
	Årvisse oppgaver	1954
0005	Innkomne skriv jnr. 1 - 75	1955
	Kopi av sende skriv jnr. 2 – 129	1955
	Årvisse oppgaver	1955
	Innkomne skriv jnr. 1 – 123	1956
	Kopi av sende skriv jnr. 2 – 115	1956

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 211
ARKIVSKAPAR: SKULESTYRET
SERIESIGNATUR: Da
ARKIVSERIE: KRONOLOGISK ORDNA KORRESPONDANSE

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0006	Innkomne skriv	1957
	Kopi av sende skriv jnr. 1 – 92	1957
	Innkomne skriv	1958
	Kopi av sende skriv jnr. 1 – 119	1958

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 211
ARKIVSKAPAR: SKULESTYRET
SERIESIGNATUR: Ra
ARKIVSERIE: TILVISNINGSBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Tilvisningsbok	1910 – 1940
0002	Tilvisningsbok	1940/41 – 1945/46
0003	Tilvisningsbok	1946/47 – 1950/51
0004	Tilvisningsbok	1951/52 – 1954/55
0005	Tilvisningsbok	1955/56 - 1958/59

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 231
ARKIVSKAPAR: BARNESKULANE I HJELME
SERIESIGNATUR: Aa
ARKIVSERIE: MØTEBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Møtebok for tilsynsutvalet og krinsmøte i Hatten skulekrins	1890 - 1961

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 231
ARKIVSKAPAR: BARNESKULANE I HJELME
SERIESIGNATUR: Fa
ARKIVSERIE: SKULEPROTOKOLLAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Skuleprotokoll for læraren i Nødnes og Sture krinsar m.fl. i Manger prestegjeld	1882 – 1910
	Nødenæs krins	1882 – 1889
	Sture krins	1882 – 1889
	Toskø krins	1885 – 1889
	Hatten krins	1890 – 1910
	Hennø krins	1895
0002	Skuleprotokoll for læraren i Hatten skule m/inventrarliste	1912 – 1937
0003	Skuleprptokoll for læraren i Hatten skule	1938 – 1961
0004	Skuleprotokoll for læraren i Sula krins	1916 – 1955
0005	Skuleprotokoll for læraren i Hjelme og Hennø krinsar i Manger skulestyre	1896 – 1910
	Hjelme krins	1896 – 1897
	Nordøen krins	1896 – 1908
	Hennø krins	1899 – 1910
	Lyngø krins	1899 - 1904
	Sanden krins	1901 – 1910
0006	Skuleprotokoll for læraren i Hennø, Sanden og Nordø krinsar	1910 – 1933
	Sanden krins	1910 – 1915
	Hennø krins	1910 – 1919
	Sulen krins	1916
	Hernar krins	1919 – 1933
	Nordø krins	1913 – 1915
0007	Skuleprotokoll for læraren i Bakken skule (Frå 1961/62 Bakken og Hatten krins)	1943 – 1965

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 231
ARKIVSKAPAR: BARNESKULANE I HJELME
SERIESIGNATUR: Fb
ARKIVSERIE: AVGANGSPRØVE-PROTOKOLLAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Karakterprotokoll for avgangsprøvene ved skulane i Hjelme Avgangsprøvar for Hjelme framhaldsskule er ført her for 1958	1918 – 1963

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 231
ARKIVSKAPAR: BARNESKULANE I HJELME
SERIESIGNATUR: Ga
ARKIVSERIE: DAGBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Dagbok for læraren i Hatten krins Hennø krins 1895	1893 – 1911
0002	Dagbok for læraren i Hatten skule	1912 – 1925
0003	Dagbok for Hatten skule	1921 – 1961
0004	Dagbok for Hatten skule	1925 – 1954
0005	Dagbok for læraren i Hjelme og Hennø krinsar m.fl. Manger skulestyre	1896 – 1910
	Hjelme krins 1896 – 1898	
	Nordø krins 1896 – 1908	
	Hennø krins 1899 – 1910	
	Lyngø krins 1899 – 1904	
	Sanden krins 1901 – 1910	
0006	Dagbok for læraren i Hennø skulekrins m. fl.	1911 – 1932
	Hennø krins 1911 – 1920	
	Sanden krins 1911 – 1915	
	Nordø krins 1913 – 1915	
	Sula krins 1916	
	Hernar krins 1920 – 1931	
	Hjelme krins 1928	
	Bakken krins 1929 – 1932	
0007	Dagbok for Bakken skule	1935 – 1957
0008	Dagbok for Bakken skule	1937 - 1961
0009	Dagbok for Bakken skule	1957 – 1969
0010	Dagbok for Bakken skule	1961 – 1966
0011	Dagbok for Bakken skule	1961 – 1969

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 231
ARKIVSKAPAR: BARNESKULANE I HJELME
SERIESIGNATUR: Ha
ARKIVSERIE: INVENTARPROTOKOLLAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Bok over læremidlar ved folkeskulane i Hjelme	1926

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 261
ARKIVSKAPAR: HJELME FRAMHALDSSKULE
SERIESIGNATUR: Fa
ARKIVSERIE: AVGANGSVITNEMÅL-PROTOKOLLAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Avgangsvitnemål-protokoll	1959 – 1966

(For året 1958 sjå 231 Fb. 1)

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 261
ARKIVSKAPAR: HJELME FRAMHALDSSKULE
SERIESIGNATUR: Ga
ARKIVSERIE: DAGBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Dagbok for teoretisk linje	1958 – 1966
0002	Dagbok for praktisk klasse	1958 - 1966

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 311
ARKIVSKAPAR: FATTIGSTYRET
SERIESIGNATUR: Aa
ARKIVSERIE: MØTEBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Møtebok	1910 - 1941

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 311
ARKIVSKAPAR: FATTIGSTYRET
SERIESIGNATUR: Ba
ARKIVSERIE: KOPIBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kopibok	1910 – 1935

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 311
ARKIVSKAPAR: FATTIGSTYRET
SERIESIGNATUR: Ca
ARKIVSERIE: BREVJOURNALAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Brevjournal	1910 – 1941

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 311
ARKIVSKAPAR: FATTIGSTYRET
SERIESIGNATUR: Ra
ARKIVSERIE: TILVISNINGSBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Tilvisningsbok	1910 – 1936/37

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 352
ARKIVSKAPAR: FISKARMANNTALSNEMENDA
SERIESIGNATUR: Fa
ARKIVSERIE: FISKARMANNTALET

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Fiskarmanntal for Hjelme herad	1910 - 1916

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 611
ARKIVSKAPAR: SMÅBRUK- OG BUSTADNEMNDA
SERIESIGNATUR: Fa
ARKIVSERIE: TAKSTPROTOKOLL

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Takstprotokoll for Hypotekbanken	1905 - 1938
0002	Takstar for lån i Norges Hypotekbank	1939 – 1960

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Ba
ARKIVSERIE: KOPIBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kopibok og journal for utsende skriv	1929 - 1931

Bak i boka er det ført tilskot til kjøp av setjepoteter (ikkje årstal)

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Ca
ARKIVSERIE: BREVJOURNALAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Brevjournal	1929 – 1943
0002	Brevjournal	1948 – 1958

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Da
ARKIVSERIE: KRONOLOGISK ORDNA KORRESPONDANSE

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kronologisk ordna korrespondanse	1941 – 1943
	Kronologisk ordna korrespondanse	1944
	Kronologisk ordna korrespondanse	1945
	Kronologisk ordna korrespondanse	1946 – 1948
	Kronologisk ordna korrespondanse	1951
	Kronologisk ordna korrespondanse	1952 - 1955

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Fa
ARKIVSERIE: BOK OVER DYRKINGSPLANAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
-----	-------------------	---------

Denne serien innheld planar med skisse og kostnadsoverslag for jorddyrking

0001	Bok over dyrkingsplanar	1928 – 1932
0002	Bok over dyrkingsplanar	1934 – 1940

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Fb
ARKIVSERIE: DYRKINGSPROTOKOLLAR. TILSKOT

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
-----	-------------------	---------

Denne serien inneheld tilskot til jorddyrking. Her er namnet på søkjaren, dyrkingsareal, datert løyve om statstilskot, arbeidsfrist, ferdig godkjent areal og datert utbetalt statstilskot.

0001	Dyrkingsprotokoll	1921 – 1935
0002	Oversynsliste over søknader om tilskot til dyrking	1942 – 1958
	Kvartalvis utbetaling av dyrkingstilskot	1932 – 1936
	Kvartalvis utbetaling av dyrkingstilskot	1943 – 1946
	Kvartalvis utbetaling av dyrkingstilskot	1950 - 1958

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Ga
ARKIVSERIE: TILSKOT TIL GJØDSELOPPSAMLING

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
-----	-------------------	---------

Denne serien inneheld tilskot til nye gjødselkjellarar, utbetring av eldre kjellarar og landkummer. Her er namnet på søkjaren, storleik, kostnad, løyve om statstilskot og dato for utbetaling m/kvittering.

0001	Bok over tilskot til gjødseloppsamling	1921 – 1939
------	--	-------------

Boka er også nytta som:

Bok over tilskot til silo	1950 – 1951
---------------------------	-------------

0002	Tilskot til gjødseloppsamling Sjå arkivboks 621 Gb. 1	1932 – 1951
------	---	-------------

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Gb
ARKIVSERIE: YMSE TILSKOT

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Tilskot til gjødseloppsamling Sjå serie Ga. 2	1932 - 1951
	Tilskot til kunstgjødsel	1933 – 1938
	Tilskot til kjøp av høy	1937
	Tilskot til potetkjellarar	1941 – 1944

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Ha
ARKIVSERIE: OREIGNINGSSAKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
-----	-------------------	---------

Denne serien inneheld saker om tvungen avståing etter jordlova, oreigningssaker.

0001	Oreigning, tvungen avståing etter jordlova. Ymse saker	1930 - 1949
------	--	-------------

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Ia
ARKIVSERIE: DAGLISTER FOR KRAFTFOR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Dagliste for kraftfor	1957 - 1964

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Ra
ARKIVSERIE: ÅRSREKNESKAP

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Rekneskap for jordstyre	1939 - 1943
	Rekneskap for jordstyre	1946 – 1950
	Rekneskap for jordstyre	1951/52
	Rekneskap for jordstyre	1959 - 1962

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 812
ARKIVSKAPAR: HJELME OVERFORMYNDERI
SERIESIGNATUR: Ra
ARKIVSERIE: ÅRLEGE REKNESKAP

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
<p>Denne serien inneheld årlege rekneskap m/vedlegg over myndlingane sin kapital. Her er også merknader og godkjenning frå revisjon.</p>		
0001	Årsrekneskap m/vedlegg	1928
	Årsrekneskap m/vedlegg	1929
	Årsrekneskap m/vedlegg	1930
	Årsrekneskap m/vedlegg	1931
	Årsrekneskap m/vedlegg	1932
	Årsrekneskap m/vedlegg	1933
	Årsrekneskap m/vedlegg	1934
	Årsrekneskap m/vedlegg	1935
0002	Årsrekneskap m/vedlegg	1937
	Årsrekneskap m/vedlegg	1938
	Årsrekneskap m/vedlegg	1939
	Årsrekneskap m/vedlegg	1940
	Årsrekneskap m/vedlegg	1941
	Årsrekneskap m/vedlegg	1942
	Årsrekneskap m/vedlegg	1943
	Årsrekneskap m/vedlegg	1944
	Årsrekneskap m/vedlegg	1945
	Årsrekneskap m/vedlegg	1946
	Årsrekneskap m/vedlegg	1947
	Årsrekneskap m/vedlegg	1948
	Årsrekneskap m/vedlegg	1949
	Årsrekneskap m/vedlegg	1950
	Årsrekneskap m/vedlegg	1951
	Manglar 1952 - 1953	
	Årsrekneskap m/vedlegg	1954
	Manglar 1955	
	Årsrekneskap m/vedlegg	1956
	Årsrekneskap m/vedlegg	1957
	Årsrekneskap m/vedlegg	1958

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 841
ARKIVSKAPAR: FORSYNINGSNEMNDA
SERIESIGNATUR: Aa
ARKIVSERIE: MØTEBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Møtebok for Hjelme forsyningsnemnd	1939 - 1948

HJELME

TILLEGGSKATALOG PR. 01.06.2009 Reg. ÅES

OVERSYNSLISTE

121 HJELME HERADSKASSE

Rba. 7	Oppgjers- og statusbok	1962
Rcb. 12 – 18	Kontobøker for drift- og kapital	1957/58 – 1963
Rcc. 2 – 5	Kontobøker for aktiva og passiva	1957/58 – 1963

621 HJELME JORDSTYRE

Fb. 3	Dyrkingsplanar	1936 – 1956
Rb. 1 – 2	Kassabøker	1937/38 – 1955

TILLEGGSKATALOG PR. 01.06.2009

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Rba
ARKIVSERIE: OPPGJERS- OG STATUSBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0007	Oppgjers- og statusbok	1962

TILLEGGSKATALOG PR. 01.06.2009

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Rcb
ARKIVSERIE: KONTOBØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0012	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1957/58
0013	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1958/59
0014	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1959/60
0015	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1960 2. halvår
0016	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1961
0017	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1962
0018	Kontobok for drifts- og kapitalrekneskapets poster	1963

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Rcc
ARKIVSERIE: KONTOBØKER FOR AKTIVA OG PASSIVA

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0002	Kontobok for aktiva og passiva	1957/58 – 1958/59
0003	Kontobok for aktiva og passiva	1959/60 – 1960 2. halvår
0004	Kontobok for aktiva og passiva	1961 – 1962
0005	Kontobok for aktiva og passiva	1963

121 Rcb. 12 – 14 ligg samla i ein arkivboks

121 Rcb. 15 – 17 ligg samla i ein arkivboks

121 Rcb. 18 og 121 Rcc. 2 ligg samla i ein arkivboks

121 Rcc. 3 – 4 ligg samla i ein arkivboks

TILLEGGSKATALOG PR. 01.06.2009

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 612
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Fb
ARKIVSERIE: DYRKINGSPROTOKOLLAR. TILSKOT

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0003	Dyrkingsprotokoll	1936 – 1956

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 612
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRE
SERIESIGNATUR: Rb
ARKIVSERIE: KASSABØKER

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Kassabok	1937/38 – 1952
0002	Kassabok	1953 – 1955

HJELME

TILLEGGSKATALOG PR. 19.05.2014

Reg. ÅES

OVERSYNSLISTE

121 HJELME HERADSKASSE

Rba. 1 a) – 2 a) Oppgjers- og statusbøker 1946 – 1953

621 HJELME JORDSTYRE

Aa. 1 Møtebok 1929 – 1964

Fa. 3 – 4 Bøker over dyrkingsplanar 1940 – 1956

812 HJELME OVERFORMYDERI

Fa. 1 Stor rulle 1905 – 1933

TILLEGGSKATALOG PR. 19.05.2014 reg. ÅES

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 121
ARKIVSKAPAR: HERADSKASSEN
SERIESIGNATUR: Rba
ARKIVSERIE: OPPGJERS- OG STATUSBØKER

Nr.	Innhold/merknader	Tidsrom
0001 a)	Oppgjers- og statusbok Kladd for 1962	1946/47 – 1947/48
0002 a)	Oppgjers- og statusbok Kladd for 1957/58 og 1963	1951/52 – 1952/53

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRET
SERIESIGNATUR: MØTEBØKER

Nr.	Innhold/merknader	Tidsrom
0003	Møtebok for Hjelme jordstyre	1929 – 1964

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 621
ARKIVSKAPAR: JORDSTYRET
SERIESIGNATUR: Fa
ARKIVSERIE: BØKER OVER DYRKINGSPLANAR

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0003	Bok over dyrkingsplanar	1940 – 1956
0004	Bok over dyrkingsplanar	1959 – 1961

KOMMUNE: 1259 - HJELME
KODE: 812
ARKIVSKAPAR: OVERFORMYNDERIET
SERIESIGNATUR: Fa
ARKIVSERIE: STOR RULLE

Nr.	Innhald/merknader	Tidsrom
0001	Stor rulle	1905 – 1933